

Picornelh

Libre de lectura

Conselh Generau
d'Aran

Damb era collaboracion de:

© Conselh Generau d'Aran

Dessenh e Maquetacion: Alèxia Grustan

Es diboishi corresponen a òbres guanhadores deth VIIau Concors de Diboish ena Escòla 2014

Es tèxtes corresponen a òbres guanhadores deth XXIVau Concors Literari Infantil e Juvenil Mossen Condò Sambeat 2014

ISBN: 978-84-89940-11-6

DL: 690-2015

Abriu 2015

Quin plaser de presentar aquesta compilacion de trebalhs premiadi en Concors Literari Mossen Condò e en Concors de Diboish der an 2014, dempús de mès de quaranta ans d'auer començat a escriúer damb ua illusion enorme!

Deuie èster er an 1971 o 1972 qu'escruií un conde que se didie "Libertat deth bestiar dera vila de Les" e quauqui ans mès tard en convocar-se eth prumèr concors literari dera Fondacion deh Musèu Etnologic dera Val d'Aran, Maria Pilar Rodríguez, bibliotecària de Les, que l'auie sauvat en un calaish, m'animèc a presentar-lo. E siguec atau coma guanhè eth prumèr prèmi infantil deth concors der an 1976. Dempús d'aquerò sequiren d'auti prèmis en concorsi d'adults: dera Fondacion deth Musèu, 1978, 1980, dera Escolo deras Pirèneos, Le Midi Chante, o dera Acadèmia des Jòcs Floraus de Tolosa...

Açò ac digui entà encoratjar-vos e tà animar-vos a escriúer, a liéger e diboisar, a trabalhar entà vosati e tath nòste país, perque eth pervier èm nosati qui lo hargam dia a dia, des dera mès trenda enfança, tà pòc a pòc evolucionar e madurar, entà créisher coma persones e portar era nòsta tèrra endauant. Tà transcendir e hèr-la a transcendir ada era tanben.

En tot seguir era linha de publicacions deth Conselh Generau d'Aran des libes de lectura damb Audèth de papèr e Cardalina, er audèth qu'auem volut trigar enguan entà qu'acompanhe era publicacion

des trebalhs premiadi en Concors Mossen Condò e Concors de Diboish 2014 a estat eth picornelh, eth bèth e constant picornelh que pique e pique eth tronc des arbes entà hèr eth trauc a on harà eth sòn nin e portarà tath mon as sòns petits.

Eth messatge que voleria passar-vos ei eth dera constància e eth dera paciència. Eth picornelh, maugrat era sua feblesa coma espècia animau menora, a trauès d'aquestes dues vertuts arribe a traucar es troncs mès durs.

Atau vosati, mainatges e joeni dera Val, auetz d'estimar eth vòste país e damb constància e paciència sajar de portar-lo tàs mès nautes còtes en toti es nivèus.

En pintar, en escriuer, autant pròsa coma poesia, produsint cultura en toti es sòns encastres hèm un país culte, format, educat, e d'aquesta manèra respectat e estimat, que transcendís e ac que toti vòlen apropar-se e gaudir d'eth.

Istòries, condes, poèmes, diboishi, ua vision deth país damb es vòsti uelhs joeni, desvelhadi e interessats que trasmet eth país coma vosati lo vedetz. Èm un país gran, perque eth percentatge d'escrits e era activitat culturau proporcionau as persones que i viuem, ei enorma.

Fòrça gràcies a toti.

Jèp de Montoya e Parra

Cap de Cultura, Patrimòni e Política Lingüística.

<i>Diari dera Guèrra Civila</i>	7
<i>Diboish Irene Hurtado</i>	12
<i>Diboish Albert Vidal</i>	12
<i>Eth diari de Sèrgi</i>	13
<i>Diboish Ariadna Caseny</i>	17
<i>Diboish Vega Carrera</i>	17
<i>Quan es parpalhòles canten</i>	18
<i>Diboish Adrian Gómez</i>	22
<i>Diboish Àlex Dedieu</i>	22
<i>Eth tricòt magic</i>	23
<i>Diboish Addaiana Molano</i>	25
<i>Diboish Ares Comas</i>	25
<i>Aqueri ans d'escòla</i>	26
<i>Diboish Ariadna Rodríguez</i>	31
<i>Diboish Ariadna Serrabona</i>	31
<i>Era istòria d'Emily</i>	32
<i>Diboish Àlex Filloy</i>	36
<i>Diboish Naia Rossignol</i>	36
<i>Diari d'un traïdor</i>	37
<i>Diboish Abel Moga</i>	47
<i>Diboish Aina Gutiérrez</i>	47
<i>Qüestion de vèrsi</i>	48
<i>Diboish Dani Lema</i>	60
<i>Diboish Ivonna Piuma</i>	60

<i>Era legenda dera bòrda</i>	61
<i>Diboish Judit Campàs</i>	70
<i>Diboish Maria Enseñat</i>	70
<i>21 de Març</i>	71
<i>Era montanha</i>	72
<i>Poesia des sasons</i>	73
<i>Era contaminacion</i>	74
<i>Alícia</i>	75
<i>Diboish Paula Boya</i>	77
<i>Diboish Raúl Manero</i>	77
<i>Temps entà tornar</i>	78
<i>Des d'ací</i>	79
<i>È pòur</i>	81
<i>Es riuades</i>	83
<i>Eth rapid an</i>	85

Diari dera Guèrra Civila

Ariadna Serrabona Ares

Prumèr Prèmi Narracion. Nivèu A

Hè fòrça ans, en petit pòble de Canejan i viuie ua mainada que se didie Pilar.

Pilar ère ua mainada beròia. Auie eth peu ròi e cuert que remercaue era sua cara palla e es sòns uelhs grani e verdi. Ère baisheta, magra e tostemp anaue vestida tamb un vestit vermelh tamb emplastes verdi e blus e ues sabates neres. Ère simpatica e divertissenta, un shinhalet despistada tanben mès, ère fòrça escarrabilhada e astuta coma ua vop.

Un dia, Pilar decidic escriuer un diari gràcies ath quau sabem era sua istòria...

24 de junhsèga de 1936

Estimat diari, sò Pilar e è sèt ans. Aquesta ei era mia prumèra plana deth mèn diari.

Aguesti die, es mèns pairs parlen fòrça de quauquarren que se ditz Còp d'Estat, d'un òme que se ditz Francisco Franco, e son plan espantadi. Non sai se qué vòlen díder, mès ara me tracten de ua auta manèra: non me dèishen gèsser tath carrèr a jogar, ne anar tara escòla, e sonque pogui parlar en castelhan en carrèr e non ac pogui hèr ne en aranés ne en catalan perque diden que senon mos passaràn causes dolentes. Jo sò un shinhau espantoriada mès seguisqui sense saber se qué passe.

25 de junhsèga de 1936

Aué m'è desvelhat fòrça tard. Papa e mama ja auien esdejoat e i auie un amic de papa en casa. Just quan anè a saludar e a esdejoar,

entení ar òme que parlaue hloishet entà que non l'entenessen des de dehòra a parlar en aranés, pensè jo. Diguei:

-Vos auetz d'amagar en cerèr, pr'amor qu'è entenut a díder a un guàrdia civiu que lançaràn ues bombes ath ser, tath torn de miejanet e qu'ara anauen a avertir ara gent.

-E alavetz, perquè mos as avertit se ja mos anauen a informar? - didec mama-.

-Perque atau auratz mès temps entà premanir-vos e plaçar es causes de mès valor en cerèr. Ara vos dèishi, que jo tanben è d'ajudar ara mia hemna a premanir es causes. Adishatz!

-Adu e fòrça gràcies!

Dempús d'escotar tot aquerò, m'imaginè a mama, papa e jo amagadi en cerèr e es bombes esbauçant lèu tota era casa. En pensar aquerò, me terrorizè. E siguec aqui quan m'encuedè de qu'èrem en ua guèrra.

26 de junhsèga de 1936

Delànet arribèc exactament çò que didec aqueth amic de papa: tath torn de miejanet, s'enteneren a passar avions peth dessús deth pòble e, ara pòca estona, se comencèren a enténer fòrtes explosions.

Tota era casa a demorat esbauçada e eth pòble tanben. Ei ua imatge fòrça trista, mès auíem agut era sòrt de poder baishar lèu totes es nòstes possessions tath cerèr, qu'ei fòrça gran: es mòbles, es lhets, plats e forquilhaes entà minjar e sustot aigua e minjar perque mama ditz que les auram de besonh fòrça.

Aué peth maitin, auem plaçat ben totes es causes en sòn lòc. Dempús de dinar -s'ei qu'a un bocin de pan tamb tomata e a dues gotes d'aigua se li pòt díder un dinar-, mama e papa se n'an anat a dromir un shinhau e jo è gessut tà veir coma ei eth pòble, çò que non auria d'auer hèt sense eth permís des mèns pairs.

Quan gesqui tath carrèr me trapi damb totes es cases esbauçadas. Non totes es familhes an agut era sòrt d'auer un cerèr entà poder amagar-se der atac aerian.

I a gent mòrta perque era casa li a queigut ath dessús o ben perque, just quan queiguien es bombes, an agut era brilhanta idea d'anar a guardar es avions. En tot qu'è anat tath mèn lòc preferit deth bòsc, -per cèrt, eth bòsc non a estat bombardat-, è vist a dus carabinèrs qu'arremassauen as persones mòrtas e è entenut a un que didie:

-Ya hago yo esto, tú ve con los demás a vigilar la frontera del camino principal porque no creo que nadie vaya a cruzar por los bosques, ni por las montañas.

Jo non sabia çò qu'ère era "frontèra". È demorat amagada en ua arròca enquia que se n'an anat tà tornar entà casa e demanar-li a papa se qué ei ua "frontèra". Un còp un des carabinèrs se n'auie anat tad aquerò que didien "frontèra" e er aute tà arremassar persones mòrtas en un aute lòc, è gessut deth mèn amagatalh e me n'è tornat tà casa. Per sòrt, papa e mama seguien dromidi e non s'an encuedat dera mia abséncia.

Quan papa s'a desvelhat, li è demanat qué ei ua "frontèra" e m'ac a explicat en tot demanar-me eth perquè deth mèn interès per aquest tèma. Li è condat qu'è gessut de casa e qu'è entenut as carabinèrs que didien aquerò.

Jo pensaua que m'anaue a escagassar, mès a demorat tot estonat e còp sec, a anat a cercar a mama tot rialhèr e sense aparentament dar importància a çò que li è dit.

27 de junhsèga de 1936

Aué mama m'a desvelhat fòrça d'ora, -tàs cinc deth maitin-, entà explicar-me eth plan de hujuda d'Espanha enquia que s'acabèsse era Guèrra Civila.

Coma è descubèrt qu'es carabinèrs non susvelharien es bòsqui des montanhas que son ena termièra d'Espanha-França, crotzaram es montanhas enquia arribar en Mèlles. Un còp aquíu, anaram tà çò de tieta Lòla, qu'a ua casa fòrça grana, e bèth còp mos a dit que i cabíem toti e que non i a cap de problèma en que mos i posem enquia que s'acabe era guèrra.

Un còp m'an explicat eth plan, premanim es causes deth viatge: ròba comòda e que capère ben, causes entà minjar que non pesen cap guaire e que se consèrven ben: patès, confetura, pan, coquetes, camalhon, aigua... En acabar de premanir es causes ja èren es sies deth maitin, mès encara ère de net. Gessem deth cerèr e mo'n vam de cap ath bòsc. Auem de crotzar montanhas e mès montanhas per camins malhocosi, escalar en bères ocasions e crotzar arrius e barrancs d'aigua plan heireda.

Quan ja portàuem mès de sies ores caminant e ja ère meddia, auem vist un poblet aquíu luenh: ère Mèlles, eth pòble de tieta Lòla!

Vam en tot córrer entà casa sua. Ei ua casa fòrça grana, hèta de husta e un polit tet de palha. Tustam ena pòrta e mos daurís ua senhora plan semblanta ara mia mair: ei tieta Lòla, era germana de mama. Mos a rebut tamb alegria e mos a ensenhat era casa a on demoraram a compdar d'ara.

Ací viui fòrça erosa: vau tara escòla deth pòble e apreni francés -que non ei cap guaire dificil, pr'amor qu'ei semblant ar aranés-, hèsqi fòrça amics e viui fòrça erosa tamb era mia família.

6 de seteme de 1939

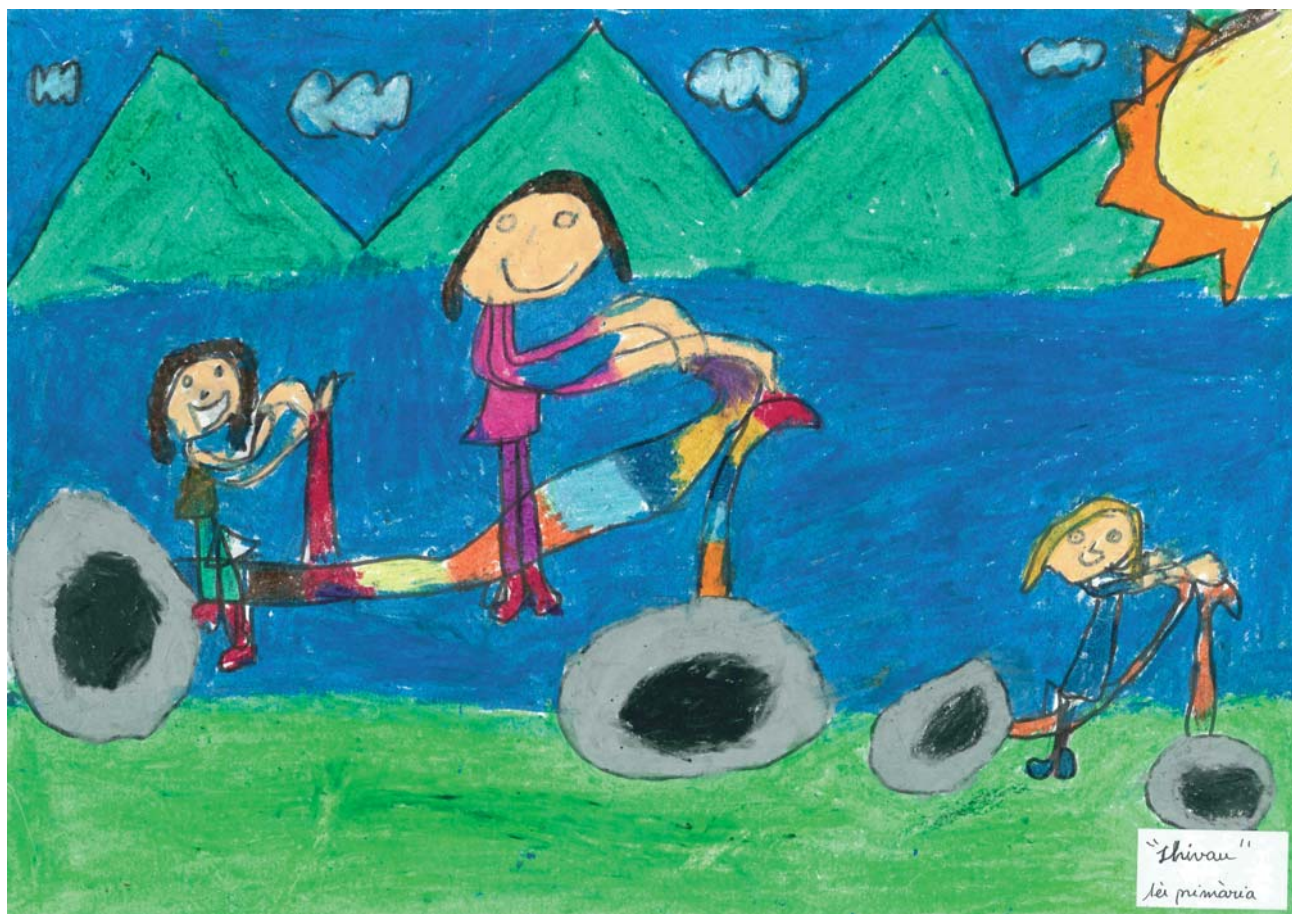
Estimat diari, hè tant de temps que non escriui aciu... Ei que non sabia a on ères! Ara ja è dètz ans! Aué me'n torni tara Val d'Aran. Ací, en França, è aprenut e è hèt fòrça causes: è hèt nauí amics, è aprenut ua naua lengua, ues naues costums... Mès er aranés non l'è perdut ne un shinhalet!

Ara qu'an passat tres ans, era Guèrra Civila ja a acabat!

Era nòsta casa de Canejan ei restaurada. Mès non tornaram solet; Lòla mos acompanye perque ara qu'a acabat era Guèrra Civila espanhòla a començat era Segona Guèrra Mondiau! Mès, coma Espanha acabe de passar ua Guèrra Civila non i participarà, e entà non auer problèmes, Lòla se'n ven a víuer tamb nosati!

Sò fòrça contenta de tornar- li eth favor perque mos a deishat víuer tamb era tres ans! Ara fin, era nòsta aventura a gessut ben e... me'n torni tà casa!

Dempús de tota aquera aventura que viuec, Pilar auec ua vida complètament normau. Se maridèc tamb un òme que se didie Josè e auec dus hilhs, Ninfa e Àngel. Àngel auec un hilh e ua hilha e Ninfa auec dues filles: Maria Josè e Pili. Pili auec ua hilha a qui condèc era istòria dera sua mair-sénher e, gràcies ad aquerò, aquesta istòria ei escrita ací.

Irene Hurtado

Albert Vidal

Eth diari de Sèrgi

Maria Caseny Pascual

Finalista Narracion. Nivèu A

24 de març

Estimat Diari

Aué vau a escriuer per prumèr viatge ací. Joana m'a crompat aquest diari. Me'n desbrembaua! Tu non sabes pas se qui ei Joana. Joana ei era gojata que mos codine, aciu, en Centre d'Acuelhuda San Francisco de Barcelona. Tanpòc t'è explicat que jo sò aciu pr'amor que non è pairs o aumens, aquerò m'an condat. Era directora, Montse, m'expliquèc qu'es mèn pairs me deishèren en carrèr sonque nèisher e qu'era m'acuelhec quan me portèren tad aciu. Aué ei eth mèn aniversari e per aquedò m'an hèt un present: tu, eth mèn diari. Aciu, es dies passen e passen. Jo voi gèsser d'ací tà auer nauí amics e familha, mès... ei impossible poder gèsser. Sò ací e jamès gesserè. Aué a arribat ua naua mainada, se ditz Carlòta e era tanpòc a pairs. Non la coneishi pas guaire mès, semble simpatica e tot eth dia me salude e me ditz: òla! Deman anarè damb Joana a hèr era crompa. Fòrça viatges vau damb Joana pr'amor que me i pòrti plan ben e m'estime fòrça. Non m'agrade díder açò, mès ei era soleta persona adulta brava que i a aciu.

28 de març

Estimat Diari

Aué ei eth dia en qué es pairs e mairs vien a veir as sòns hilhs. Carlòta e jo non participam en aquesta activitat. Mos auem posat ena codina jogant. Joana ditz qu'un dia gesseram d'ací e viatjaram mon enlà mès, sò convençut de qu'aquest moment jamès arribarà. Entara ora d'esdejoar è estat damb Carlòta jogant a fotbòl e m'è divertit

un pialèr. Toti dus mos auem explicat causes dera nòsta vida. Auem compartit experiéncias viscudes, alegries, tristors, rialhes, lèrmes... Senti que damb era pogui daurir-me e condar-li tot çò que volga. Tanben ei plan amabla e açò m'agrade fòrça!

10 d'abriu

Estimat Diari

Diari mèn, sò erós! Carlòta e jo èm fòrça amics. Ei era mia mielhor amiga e mos condam secrets. A compdar d'ara, tancarè eth diari. I a un gojat que se ditz Tomàs e non pare de vier tara mia cramba entà lieger-lo. Non voi que sàpie es mies causes pr'amor que son privades. Aué, Carlòta m'a condat qu'era auie un frair que se moric e açò m'a hèt a encuedar de que sò fòrça afortunat pr'amor qu'encara que non aja familia, è a Joana e a Carlòta. Ara me'n vau damb Carlòta a jogar. Ja te condarè.

22 d'abriu

Estimat Diari

Hè fòrça dies que non escriui, mès è estat ocupat damb Carlòta, coma ja te deues imaginar. Non tot ei bon. Aué era directora, Montse, mos a castigat a toti peth tòrt d'un mainatge que li a hèt ua farça pesada e non li a agradat bric. Jo sai qu'a estat Tomàs qu'ei eth pitjor deth Centre e ja non saben se qué hèr damb eth. Eth castig consistís en netejar era escòla. Damb Carlòta mos a tocat hèr era vaishèra e mos auem divertit plan ena codina tamb Joana. Aué, en tot jogaua damb d'auti mainatges deth Centre, m'è hèt mau e Carlòta a vengut a socorrer-me e s'a preocupat fòrça per jo.

17 de mai

Estimat Diari

Aué ei eth dia des adopcions. Toti es mainatges e mainades deth

Centre mos presentam a famílias que dilhèu voleràn compartir damb nosati era sua vida. Mos criden d'un en un. Semble coma se siguésssem gossets. Dempús de Carlòta, m'a tocat a jo. Semblaue un interrogatòri. M'an demanat un pialèr de causes: guaire ans as?, as amics?, as d'auti frairs? vòs vier damb nosati?... En aqueth moment non è pogut tier-me es plors. Coma ja sabes diari, jo me'n voi anar d'ací, mès non sense eres. Se me'n vau, qué serà de Joana e de Carlòta? Les estimi tant que non pogui anar-me'n sense eres. Alavetz, eth pair dera família m'a dit que gessessa tà dehòra. Quan me n'anaua è escotat que didie:

-Aquest non. Ei massa delicat, e non a frairs, volem ara auta mainada. Coma se didie? Carlòta, vertat?

Non podie èster!!! Carlòta non!!

19 de mai

Estimat Diari

Aué li è condat a Carlòta çò que didec eth pair dera família. M'a susprenut era sua reaccion, s'a metut contenta. Non l'impòrti bric! Quan l'è tornada a veir, li è dit tot çò que pensaua e que jamès me n'anaria sense era ne Joana. Carlòta m'a demanat perdon e m'a prometut que mo'n anaram amassa. Se deman va tot ben, vieràn es famílias e adoptaràn as mainatges e mainades. Demori per toti es àngels que non se'n vage Carlòta! Ara vau a jogar un shinhau, deman te condi!

20 de mai

Estimat Diari

Aué an vengut es famílias. Eth pair dera família que m'entrevistèc li a dit ara directora Montse que se'n vò emportar a Carlòta. Èm tant espantadi que mos auem embarrat ena codina de Joana. Era

directora Montse cerque a Carlòta. Auem hèt un tracte damb Joana: de maitiada toti tres mo'n vam deth Centre e començaram ua vida naua en Tarragona. Aquest ser haram es valises e desapareisheram. Carlòta ei d'acòrd. Quini nèvis! Estimat Diari, era ora arribe, me'n vau damb es persones mès importantes qu'è. Arren de melhor me pòt arribar. Sò erós; eth mèn sentiment ei d'alegria!! Mès tanben è pòur, pòur de que mos atrapen e qu'es nòsti plans non arriben a bon pòrt.

21 de mai

Estimat Diari

Entàs 06:00 Carlòta e jo auem baishat tara codina damb es valises a on mos demoraue Joana. Auem gessut deth parcatge deth Centre sense qu'eth vigilant se n'encuedèsse, amagadi en pòrtaequipatges deth coche de Joana. Ara èm ena carretèra 250 pm de Barcelona e, Diari... SÒ LIURE!! Me demore ua naua vida damb era mia vertadera familia. Ara ja pogui cridar as quate vents aquest polit mot: FAMILHAAAAA!!!

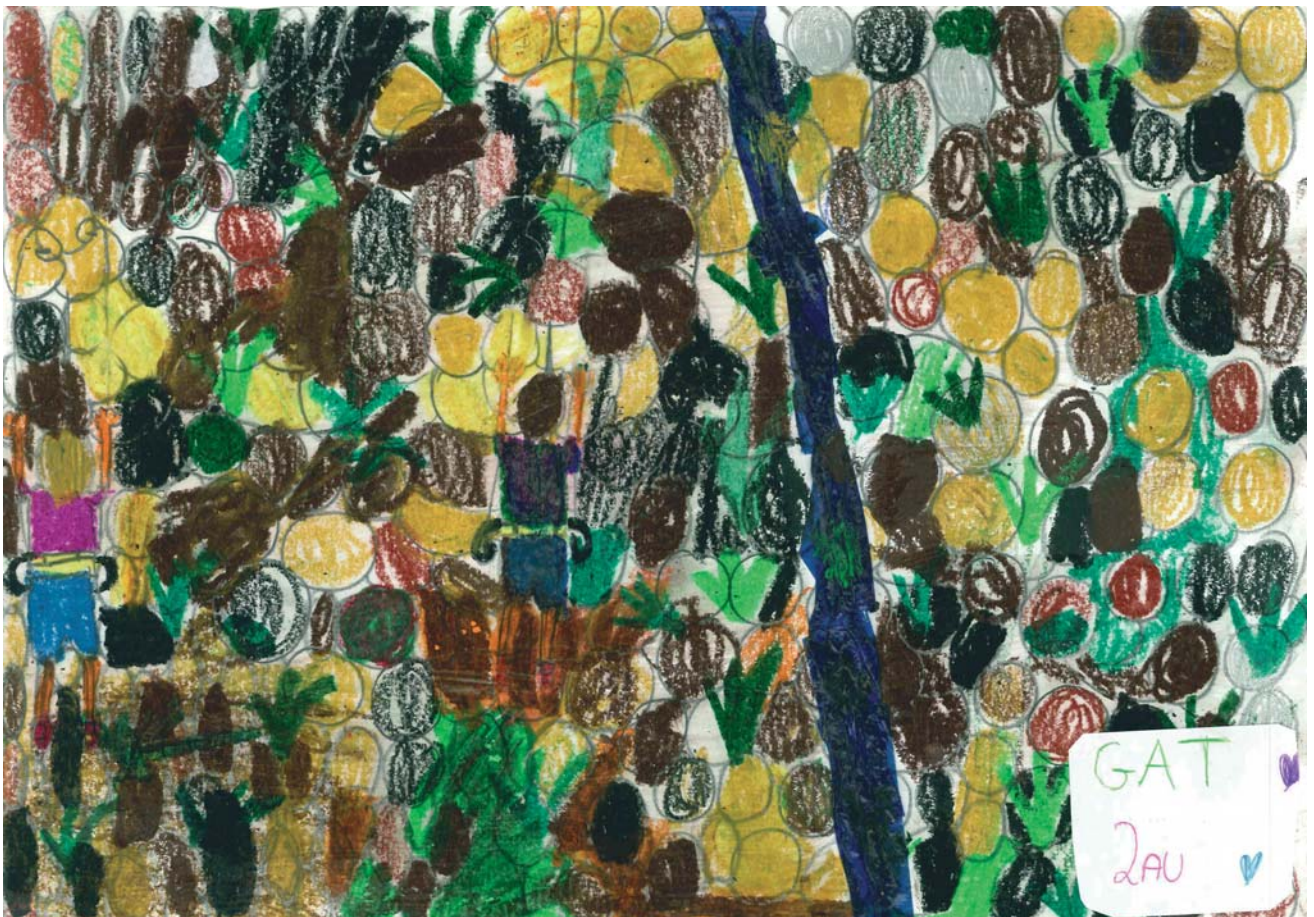
12 de seteme

Estimat Diari

Non sabies arren de jo, eh Diari? Donques que sàpies qu'è ua mair, Joana, e ua fraia, Carlòta! Tanben è ua tropa d'amics e me va fòrça ben. Era directora Montse montèc en colèra quan s'assabentèc de que mo'n auíem anat. Mès mama ac a apraiat tot, tot e tot. Adiu Diari! Aué ei eth prumèr dia d'escòla, non voi arribar tard. Comenci un nau cors, comenci ua naua vida, comenci ua familia!

Ariadna Caseny

Vega Carrera

Quan es parpalhòles canten

Mar Menéndez-Baquero

Prumèr Accèssit Narracion. Nivèu A

Non pas massa gent ac sap, mès i a un moment deth dia en qué es parpalhòles canten. Òc, ac auetz escotat ben, es parpalhòles canten.

Ei justament quan eth dia se junh damb eth ser. Alavetz, totes es parpalhòles s'amassen en tet d'ua casa qu'a er angle perfècte entà guardar coma s'amasse eth dia tamb era net. E atau toti es dies, es parpalhòles canten ua polida cançon.

Eth tet dera casa a on se meten entà cantar ei eth tet dera casa de Laia, ua mainada beròia e brava. Era, cada dia, va entara escòla tàs nau deth maitin e torne tàs cinc dera tarde.

Mès un dia, era mèstra de coneishement deth miei prepausèc ara classa de Laia de hèr un experiment que consistie en posar-se un dia pera net ena escòla tà estudiar es efèctes de demorar desvelhats mès ores deth compde.

A Laia e as sòns companhs de classa les agradèc era idea e acceptèren. Eth diuendres, portèren entara classa eth pijama e eth sac de dromir. E coma ère de demorar, non dromiren pas guaire. Londeman, pendent tot eth dia, poderen verificar es efèctes en prumèra persona. Siguec ua bona experiéncia.

Quan Laia se'n tornèc entà casa coïncidic justament tamb aqueth moment en qué eth dia se junh damb era net, quan es parpalhòles se placen en tet de casa sua entà cantar.

Laia, en veir tanti colors en sòn tet e enténer aquera melodia, non podie deishar de guardar-les, ne d'escotar-les. Es parpalhòles

s'encuedèren de que Laia les auie vistes e rapidamente se meteren d'acòrd en portar-la tath sòn país, tà "Parpalholàndia".

Parpalholàndia ère un país preciós a on Laia demorèc gòrjabadada de veir tantes parpalhòles amassa, pr'amor qu'era, coma nosati, pensaue qu'es insèctes viuen ena natura.

Tanben, coma que pensam qu'es insèctes non parlen, Laia pensaue çò de madeish enquia qu'era Parpalhòla Blua li expliquèc perquè es parpalhòles cantauen tamb aguesta istòria:

"- Aguesta tradicion se celèbre des de hè lèu cent ans. Un dia d'ostiu, es nòstes enemigues, es abelhes, voleren aucupar eth mon sancer. Mès, nosates, es parpalhòles, lutèrem e derrotèrem as abelhes just en moment en qué eth dia e era net s'amassen. E resulte qu'abans, a on tu viues ara, i auie ua glèisa que siguec eth lòc exacte a on acabèrem tamb es abelhes. Per açò, cada dia, quan eth dia e era net se junhen, vam tà casa tua, qu'a er angle perfècte tà assegurar-mos de qu'es abelhes non tornen bric mès."

Laia se susprenec, non sabie pas se qué díder e demorèc carada. Era parpalhòla tornèc a parlar:

"-Manque un mes entà que se complisquen cent ans dera guèrra contra es abelhes. Marinval, era soleta parpalhòla dera nòsta colònia que demore viua d'aquera guèrra, ditz qu'en centenari dera victòria, ua mainada umana, coma tu, mos ajudarà un aute còp a derrotar as abelhes."

Laia s'espantèc un shinhau e se comencèc a hèr un pialèr de questions: e s'ère era era escuelhuda? E se non podie derrotar as abelhes?

Còp sec, Laia cada còp se sentie mès estranha, mès poderosa. L'ac comentèc ara Parpalhòla Blua e totes dues comencèren a suspectar que Marinval, era parpalhòla mès vielha dera colònia, podie auer arrason. Determinèren d'anar-li a hèr ua consulta.

Ena casa de Marinval, era Parpalhòla Blua recebec ua trucada de telefòn urgenta. Se n'anèc e deishèc a Laia damb Marinval. Un còp soletes, Marinval, portèc a Laia entà ua cramba secreta a on i auie un pialèr de fòtos d'ua mainada umana.

Laia li demanèc a Marinval qui ère aquera polida mainadonha. A Marinval li comencèren a quèir ues granes lèrmes de cocodril. Ara seguida, se shuguèc es lèrmes des uelhs e li condèc a Laia era istòria que seguís:

"-Laia, hè cent ans, jo èra ua mainada umana coma tu. Quan es parpalhòles lutèren contra es abelhes, jo les vedí e les ajudè. E amassa, es parpalhòles e jo, vencèrem as abelhes.

Es parpalhòles, de tan contentes qu'èren, comencèren a volar ath mèn torn. Quan es parpalhòles vòlen, dèishen d'anar un povàs magic e tot aquest povàs queiguesc dessus mèn. Siguec per aquerò que me transformè entà tostemp en ua parpalhòla.

Laia, non voi que te passe çò de madeish!"

Laia ère espantada, non volie convertir-se en ua parpalhòla e li demanèc a Marinval se qué podie hèr. Marinval li condèc qu'es audèths minjauen abelhes e que sonque eri les poirien ajudar. Mès, Laia non volie hèc soleta, auie de besonh de Marinval.

Ara, auien de cercar un audèth. A on lo traparien? Pensèren, mès non trapauen era solucion enquia que Laia se brembèc de qu'era auie un auderet de mascòta que se didie Fuli. Çò que mès li agradaue minjar ère abelhes!

Alavetz, Laia li demanèc a Marinval se la podie portar tath sòn planèta, tara Tèrra. I anèren amassa. Laia cuelhec a Fuli e partiren tà Abelhalàndia, qu'ère eth país des abelhes.

En arribar-i, Fuli se tornèc hòl de veir tantes abelhes e d'ua nhacada

se les empassèc totes. Laia e Marival sautauen d'alegria. Dempús, tornèren tà Parpalholàndia.

Un còp en Parpalholàndia, es parpalhòles comencèren a volar. Laia pensèc que la transformarien en ua d'eres. Mès, non volauen pas ath torn de Laia, volauen ath torn de Marival en tot deishar anar granes quantitats deth sòn povàs magic, que tranformèc a Marival ena umana qu'auie estat!

Resultèc qu'era Parpalhòla Blua auie escotat era istòria de boca de Marival e volec recompensar-la.

D'alavetz ençà, cada maitin, quan eth dia e era net s'amassen, Laia e Marival gessen tath carrèr tà escotar aquera doça melodia des parpalhòles cantaires.

E conde condat, conde acabat.

Adrian Gómez

Àlex Dedieu

Eth tricòt magic

Nil Autrand Arjó

Dusau Accèssit Narracion. Nivèu A

I auie un còp un mainatge que se didie Jan qu'ère hilh d'un pastor praube, fòrça praube. Sonque auien sòs tà poder crompar palha tath sòn bestiar.

Un dia d'iuèrn, Jan e eth sòn pair èren mòrti de heired. Tamb es pòqui sòs qu'auien estauviat ena tardor, s'anèren a crompar un tricòt.

Un còp ena botiga, Jan n'escuelhec un e eth botiguèr lo guardèc damb mala cara e l'avertic:

- Susvelha, ten compde, aqueth tricòt ei maudit!

- Coma qu'ei maudit?- Demanèc Jan.

Alavetz eth botiguèr li condèc era legenda deth hantauma deth tricotaire:

- En temps qu'es crabes hègen lan, eth shivalièr Guilhèm aucic era amna en pena d'un tricotaire e era darrèra pèça de lan que hec ei era que tu vies de trigar-te. Ditz era legenda que sonque ara persona que sigue descendenta dirècta deth hantauma deth tricotaire, li balharà era sòrt entà tostem. A toti es auti sonque les costarà que malurs e mès malurs.

- Òooooohh! Mès ei eth qu'auetz a mès bon prèt看 e coma que nosati èm praubi, sonque aquest mos podem crompar. Ath delà, auem heired, èm geladi!

Atau que lo cromptèren e se n'anèren.

Un còp arribadi en casa, ne pair ne hilh se lo volien méter pr'amor que non sabien s'èren descendenti dirèctes d'aqueth hantauma.

Fin finau, Jan se metec eth tricòt e, còp sec, apareisher en ues agulhes de tricotar. Jan, encuriosit, s'apropèc entà veder-les mielhor e alavetz li comencèren a quèir deth tet fòrça, fòrça, fòrça madèishes de lan e camishèths de colors.

Ath sòn pair li venguec era idea de véner es agulhes de tricotar, es madèishes e es camishèths de lan. Siguec ua longa discussion mès, ara fin, Jan l'ac proïbic pr'amor que suspectaue qu'eri èren es descendentis dirèctes deth hantauma tricotaire e aquera lan e aqueres agulhes èren especiaus.

E dit e hèt, es agulhes de lan comencèren a tricotar totes soletes: tricòts, michons, giquetes, hlatsades...

Alavetz ath pair li venguec ua auta idea: vener-les entà guanhar quauqui sòs e gèsser dera misèria en qué viuïen.

Aquest viatge, Jan i siguec d'acòrd, mès tamb era condicion de qu'eth escuelherie es combinasons de colors. E cau reconéisher qu'auie fòrça gust entà combinar es lans pr'amor qu'es pèces que dessenhaue auïen fòrça succès enes mercats e enes botigues.

D'alavetz enlà, Jan siguec eth tricotaire mès famós de tot eth parçan; mielhor dit, deth país; non, non, deth mon sancer! Mès, es males lengües que diden que non ei cap eth qui tricotaue senon que son es mans invisibles deth hantauma deth tricotaire.

E açò que demore entre nosati, mès arrés sap coma Jan, qu'ère praube coma un arrat de glèisa, artenhèc d'èster eth mès gran tricotaire dera istòria.

E verd e blu me'n foti de tu, e verd e blanc me'n foti pas tant.

E tric trac que me'n vau a tricotar e tric trac eth conde qu'ei acabat.

Addaina Molano

Ares Comas

Aqueri ans d'escòla

Álvaro Peremiquel Cerezuela

Prumèr Prèmi Narracion. Nivèu B

Me digui Avery e è tretze ans. Sò un mainatge d'estatura mieja e era mia constitucion ei un shinhau ampla mès, me cuedi. M'agraden es causes fòrça ben hètes e per aquerò m'enfadi rapidament. Mès, dera madeisha manèra que me ven se me passe era enrabiada. Ara que sò en prumèr cors dera ESO, me'n brembi d'aqueri ans d'escòla e d'aguesta cançon:

"Bon dia, dia,

Bon dia solei

Bon dia senhoreta

Bon dia amics...."

Quan tot just ja sabia caminar pro segur comencè era escòla mairau. Eth mèn pòble ei petit mès, auem era sòrt d'auer-ne ua. Es mèns pairs n'auien fòrça desirs d'inscriuer-me-i pr'amor que tostemp è estat un mainatge botjat. Ditz era mia mair:

-Damb tu, era distància mès cuerta entre dus punts non ère pas ua linha dreita, senon ua espirau !!!

Es fòtos d'aguesta epòca mòstren un mainatge erós, tracassier, alègre, simpatic, damb fòrça amics e amigues. N'i a de quan passè era varicèla. Èra tan plen de granets qu'es mèns pairs me heren un pialèr de fòtos tar album familhau. Sò eth prumèr hilh e ja se sap,....A compdar d'aquera malautia, en casa decidiren que sonque anaria tara escòla mairau pes maitins:

-Tath cors que ven, quan sigue ena escòla, ja li tocarà anar a còp de fiulet! - diguec era mia mair.

-Òc,òc,ei vertat. Mielhor sonque pes maitins- responie eth mèn pair.

Es senhoretas sigueren doces, suaus, pacientes, damb ua flaira a gominòles e a pastís de chicolate...

Ena "escòla des grani" me trapè des deth prumèr dia coma en casa. En P-3 me trinquè es dus dents de deuant en pati. I auie -encara i é- un balançader de plastic en forma de cub damb ua rampa mobila. Coma non ère ben enganchada, se m'esquitlèren es mans e me trinquè es pales. Quin hart de gèsser sang. Me lauèren era boca damb aigua en lavabo e eth miralh me tornaue era imatge d'un pish de sang que gessie pera mia boca. Èra tanplan espantat.

Era dentista m'aconselhèc de treiguer-me es arraïcs en passar uns dies quan ja non saguesse inflammat. En espitau me dèren ua "gormanderia de Harry Potter" entà sedar-me e comencè a díder pegaries:

....1...,2...,3..... ja, ja ,ja,...(arridolets)!!! Noooooooooonnnn,.... (plors) non voi,.....mama, mama.....!!! Papa,.....papa.....lll!

M'an explicat qu'eth mèn pair se n'arrie dauant d'aguesta situacion mès era mia mair me guardaue tota estonada coma se me vedesse ena mia prumèra chaueta. Aqueres pales non me gesserien enquiara finau de dusau de primària.

En P-4 neishec eth mèn frair petit. Conden ena mia familha que cinc dies dempús dera sua neishença, quan arribèren en casa, jo èra quiet guardant era cunhèra. Coma totstemp è estat un mainatge botjat, es mèns pairs me demanèren:

-Qué te passe, estimat?

-Arren, demori que se desvelhe entà jogar damb eth!

Sò content d'aue un frair. Non serè jamès solet. A còps jogam e d'auti mos pelejam. Non mos semblam pas fisicament e, de manèra

d'èster, sonque un shinhau. Eth a plan bones qualitats fisiques. Maugrat es diferéncias entre nosati, sai que l'estimi.

En madeish moment tanben neishec eth mèn cosin, vesin d'escala.... Damb ua neishença ja n'auia pro, mès damb dues... Coma non auia d'èster nerviós!

Ara fin dera educacion infantila, ja sabia liéger e escriúer fòrça ben. Liéger es pannèus quan camines ei encoratjant mès liéger es pannèus quan anaua en coche m'enervau. Non podia anar tan rapid e....enrabiada!

Es mèstres d'educacion infantila saberén combinar er amor damb es exigéncias en compliment des aprenedissatges e des abituds.

Es ans anèren passant e comencè era educacion primària. En cicle iniciau auérem ua mèstra a punt de retirar-se. La rebrembi coma ua des personas damb mès paciència e preocupada pera letra, es marges, era netetat, e totes aquestes causes dera presentacion. Encara ara, quan la trapi pes carrèrs deth mèn pòble m'agrade anar-la a salutar. Ei ua persona que se ve que m'estime e jo ada era tanben.

En prumèr de cicle iniciau m'inscriueren en fotbòl. Quina passada! Es prumèrs mesi èrem coma animaus ath darrèr dera pilòta. Es entrenadors aueren fòrça paciència damb nosati. Era mia mair les didie:

...que non torne se se pòrte mau ...!

-Non, non -didien es entrenadors. Calerà auer un shinhalet mès de paciència. Son petiti,....

E atau siguec. Creishérem e ara fin aprenérem. Ara sabem jogar en tot seguir es normes damb un jòc net lèu lèu tostemp. Jo jògui a fotbòl normalet mès, coma m'agrade tant, m'esfòrci tot çò que pogui.

E, en dusau de cicle iniciáu comencèrem era catequès. Òc, òc, dusau, tresau e quatau....de catequès. Un còp ara setmana mos amassàuem damb era nòsta catequista entà trabalhar aspèctes religiosi: valors, oracions,...Ara fin, eth mèn pair didie:

-O se hè escolanet o non torne tara glèisa jamès.

En cicle miei mos hérem un hart de copiar. Non, non,... non perque siguesse castigat senon qu'ère eth trabalh dera ecòla. Copiar era question, copiar era responsa, copiar era question, copiar era responsa,... E atau en toti es airaus, toti es dies,... en casa e ena escòla. Aquerò òc, damb bolígrafs de colors!

En quatau de primària hérem era Prumèra Comunión. Quina hèsta tan polida! Es mèns pairs èren emocionadi. Auie vengut tota era família de dehòra. Toti amassa e contents. Ara, quan era mia mair guarde es fòtos se met trista e plore. I a bèth un que ja non ei entre nosati. Demori que, quan organizen era Prumèra Comunión deth mèn frair, era alegria pogue mès qu'era tristesa.

En estiu anèrem tà Disneyland París. Non me pogui plànher. Aguest siguec un cors redon: ena escòla m'escuelheren tara mòstra de recitacion dera Val d'Aran e guanhè, artenhí eth prèmi de poesia e literatura de Mossen Condò, guanhèrem ua copa de fòtbòl ena jornada esportiva dera escòla de Vielha, hí era Comunión e anèrem de viatge tà París....Qué mès se pòt demanar?

Damb dètz ans ja podia agarrar era bici, eth relòtge e quedar. Començau era mia libertat! Aquiu comencèc tanben era mia vida sociau: jòcs en carrèr, camp de fòtbòl damb es amics, visita entàs cases des amics, hèstes d'anniversari,...

E comencè eth darrèr cicle dera educacion primària: eth cicle superior. Aquiu apareisheran dus cambis importants. Per un costat era memorizacion des contenguts, mielhòr estudiar cada dia un shinhau

que non deishar-ac tath darrèr moment, e per un aute costat, era relacion damb es mèns companhs.

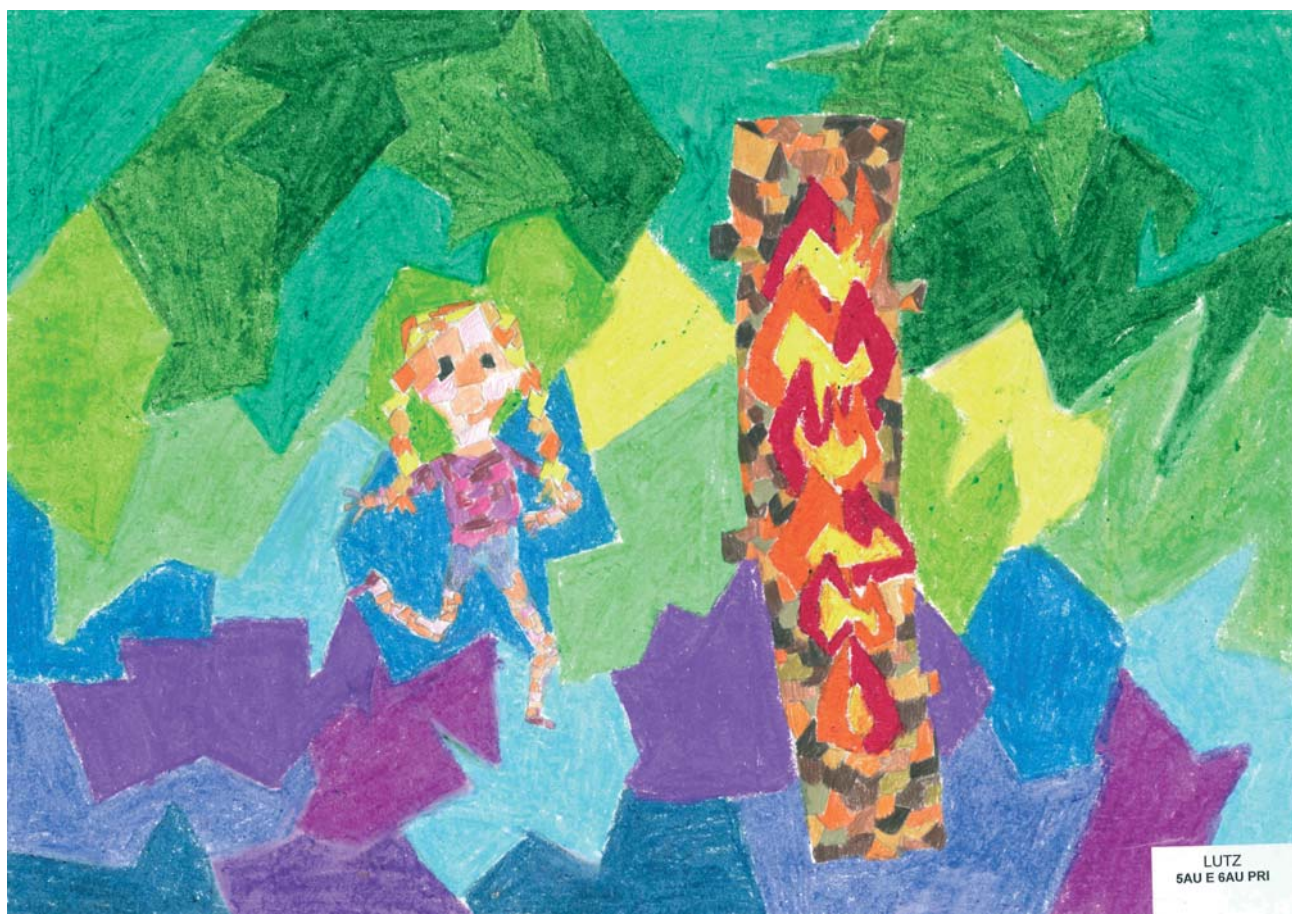
De vertat qu'es sues reaccions sigueren ua decepcion en fòrça situacions. A dues amigues e a jo mos deishauen de costat, corrien, se passauen nòtes, se n'arrien,.....quedauen sense nosati,....Quan tu non as hèt mau ad arrés exprèssament, resulte estranh acceptar que te hèsquen mau a tu es persones as que consideraues es tòns amics.

Ara, de tant en tant, les veigui causes lèges mès ja non me hèn mau. Era ajuda des mèns pairs e era mia maduresa m'an hèt mès fòrt.

En estiu de cincau m'inscriuí per prumèr còp enes colònies d'Aranthal. Dotze nets dehòra de casa! Non volies libertat e independéncia? Donques ja l'as! A còps auia ganes de plorar sustot eth dia que parlè damb era mia familia pr'amor qu'ère eth dia deth mèn anniversari e a còps ganes d'arrir. Era experiéncia siguec positiva. Era pròva ei qu'en siesau repetí enes colònies. A veir quan se decidís eth mèn frair e ven tanben damb jo!

Dempús me meteren “braquets”. Quin orror! Enes dents de baish e enes de naut.. Sòrt qu'ara fin non me meteren lunetes tanben, senon....!

Sò petit e ja è un pialèr de causes tà rebrembar. Mès çò de mielhor de tot ei eth pialèr de causes qu'encara poderè hèn.

Ariadna Rodríguez

Ariadna Serrabona

Era istòria d'Emily

Maria Iglesias Barés

Finalista Narracion. Nivèu B

I auie un còp ua mainada que se didie Emily. Ara vos preguntatz d'a on ei, ja qu'aguest nòm ei un nòm estrangèr. Emily non ei pas aranesa, ne catalana, ne espanhòla. Era ei de Wellow, un petit pòble de Gran Bretanha (Anglatèrra). Emily auie catorze ans e ère ua mainada alègra, divertida e fòrça amabla e simpatica damb toti.

Un dia sense demorar-s'ac, eth pair d'Emily, John, anoncièc ua notícia qu'ara mainada non li hec pas massa gràcia. S'auien de desplaçar tà "Los Angeles" (America deth Nòrd, Estats Units) per motius de trabalh. Emily s'entristic fòrça ja qu'anaue a abandonar tot çò que mès li agradaue, eth sòn pòble, eth pòble a on demoraue des de qu'ère ben petita, eth pòble a on malerosament perdec a sa mair, eth pòble a on auie agut as sòns mielhors amics, as que jamès desbrembarie, eth pòble a on auie viscut tota era sua enfància.

Londeman, dimèrcles 30 de mai, Emily anèc tara escòla ja qu'enquiath dimenge non se n'anauen. Emily comunicuèc era notícia a toti es sòns professors, companhs e amics. Tot eth petit institut demorèc fòrça trist ja qu'Emily ère ua persona fòrça populara e estimada ena escòla, atau que decidiren hèr-li ua petita hèsta entà díder-li adiu. Quan arribèc eth dia, Emily non ac demoraue pas. Li hec fòrça illusion mès, quan era hèsta acabèc, toti s'entristiren e aqueth moment siguec fòrça incomòde. Era les diguec que harie çò de possible entà tornar-les a veir.

Quan arribèren en "Los Angeles" non se demorauen pas que siguesse tant e tant gran. Aquerò ère coma cinc cents còps mès gran qu'eth sòn pòble. Emily non s'ac podie creir, non podie creir que ja non ère

en sòn pòble. Òc, aquerò ère fòrça e fòrça polit mès era non ère pas bric acostumada ad aquera vida. Aquiu i auie coma cent botigues en un barri, quan en sòn pòble non arribauen ara trentia. Quan Emily comencèc er institut aquiu, se sentie fòrça soleta mès ena sua classa tanben i auie ua mainada naua atau que se heren fòrça amigues, ja qu'aquiu tanpòc i auie arrés que les auesse parlat ben.

Quan passèren dus longui ans, Emily ja s'auie aclimatat e era sua mielhor amiga Tara tanben. Emily segueie parlant damb es sòns amics e familhaus de Wellow, eth sòn estimat pòble. Un dia a Emily e a Tara les manèren un trabalh de musica que consistie en cantar ua cançon. Çò de mès impactant de tot siguec que quan comencèren a cantar es dues amassa, es sues veus s'enteneren plan ben e era vertat ei que cantauen fòrça ben. Quan s'encuedèren qu'ac hègen tan ben, decidiren pujar videos tath hilat sociau de Youtube, atau que comencèren a hè'c. Eth sòn començament non siguec bon ja qu'auien pògui soscriptors en sòn canal. Mès, quan arribèc eth dia de presentar en institut era cançon qu'auien trabalhat, toti se soscriueren ath canal. Eres anèren trabalhant fòrça e començauen a compausar es sues pròpies cançons. Un dia, arribèc eth moment dera sua graduacion, eth moment a on ja podien anar tara universitat. Ne era ua ne era auta volien anar-i. Eres volien èster ues autentiques cantaires coneishudes, d'aguestes que gessen ena television, d'aguestes que toti vòlen veir en concèrt, d'aguestes cantaires qu'an un grop de "fans" que les estimen e les vòlen per tot aquerò que hèn, d'aguestes que toti canten es sues cançons en tot moment e que non se les pòden trèir deth cap. Mès o mens ac artenhien, auien un pialèr de seguidors tant d'America deth Nòrd coma deth Sud. Eres volien arribar a auer seguidors en Euròpa, Àsia e Oceania, atau que s'estimèren mès compausar un bon corròp de cançons e optar pera sòrt abans d'anar tara universitat. E atau ac heren. En tant qu'es sòns companhs de classa e estudi estudièren ua carrèra, eres

comencèren a gèsser en programes de television nacionaus e gràcies ad aquesti, se heren coneishudes en toti es continents e sigueren es cantaires mès famoses de tot eth mon. En totes es listes musicaus, gessien tostemp en numèro 1.

Mès un dia, ua desgràcia arribèc. Era mair de Tara moric e passèren un an sense compausar cançons ja que Tara ac auie passat ben mau. Era non volie qu'açò impedisse era carrèra d'Emily, atau que, Tara li diguec que ja non volie contunhar, ja non volie seguir aquesta carrèra musicau. Didec que trabalharie en otèl dera sua mair pr'amor que volie que siguesse un otèl familhau. Emily non sabie pas se qué hèr. Era non auie estudiat cap de carrèra universitària e ara ja auie vint-e-quate ans.

Passèren dies e dies e Emily decidic contunhar era sua carrèra en solitari, atau qu'anèc tà un programa de television a on volec explicar-se. Eth sòn grop de "fans" tornèc a apuar-la e volien senter-la a cantar. Volien retrobar aqueth sentiment d'auer carn de garia quan era cantaue. Mès ada era non li hège guaira gràcia cantar tota soleta. Era volie seguir cantant coma enes sòns inicis damb era sua companha Tara. Malerosament, açò non podec pas èster. Dempús d'un an, ja tornaue a èster era numèro 1 en totes es cadenes musicaus, ja tornaue a èster era cantaira mès populara deth mon sancer, era sua veu cada còp s'entenie mielhor.

Actuaument, Emily a trenta ans e seguís e ei encara era mielhor cantaira deth mon. La estimen fòrça pera sua grana onestetat, amabilitat, simpatia e sustot peth sòn gran sentiment e emocion ara ora de cantar, qu'ei çò que mès li agrade hèr ena vida.

Eth sòn pair ei eth pair mès orgulhós deth mon, ei fòrça arric ja qu'eth tanben trionfèc fòrça en sòn trabalh. Se convertic en cap dera empresa e ara ei un òme plan content e arric.

Qui anaue a pensar qu'ua familha d'un poblet d'Anglatèrra anaue a èster ua des familhas mès arriques de tot eth mon e fòrça estimada per toti.

Àlex Filloy

Naia Rossignol

Diari d'un traïdor

Èlia Villacampa Perramon

Prumèr Prèmi Narracion. Nivèu C

Dia 1: Malajadilha

Me digui Jusèp Maria Perramon, des de hè uns tres dies è malajadilhas.

Era Guèrra Civila a començat e jo è ua hemna e tres hilhs entà mantier. Non voi anar tara guèrra, non è desir d'aucir ad arrés, ne qu'arrés m'aucisque a jo. Non voi abandonar ara mia família.

Es dies, es pòqui dies de guèrra que portam, m'an hèt a pensar, e è decidit que vau a escriuer un diari, un diari que quan acabe era guèrra liegerè damb entusiasme e, dilhèu, pòur pes diuèrses causes que poguen arribar en futur.

En pòble diden qu'arriben es soldats e que cerquen òmes joeni entà poder lutar. Non impòrte que siguen blus, verdi o ròses, les servís tot çò que sigue joen e pogue morir en tot aucir.

Jo, peth moment, viui eth dia a dia coma tostemp, damb era intranquillitat de que bèth dia me venguen a cercar e se m'empòrten tath lunfèrn a lutar.

Vau tath prat cada dia, damb eth shivau e era carreta e passi eth dia entre es arbes, es olivères, es ametlèrs e toti es mèns coitius, que me dan eth minjar de cada dia. Sò segur que cada còp ne patiram mèns de hame e per açò è començat, en secret, a salvar minjar tà que Maria pogue alimentar as nòsti hilhs quan arribe eth moment.

Dia 19: Silenci escapçat

Era hemna m'a premanit er esdejoar coma cada maitin e jo, damb ploja, solei o nhèu, -aué per sòrt solei-, è anat tath camp a trabalhar.

M'agrade era soletat. Escoti eth silenci cada dia. Veigui cambiar es plantes, era tèrra e es fruts pendent es dies e es setmanes. Aué es sons dera guèrra an trincat eth silenci deth mèn petit mon. Qué ei çò que passe?

Dia 22: Reflexion

Perqué me cau campar de naut tà baish cada dia abans de gèsser en carrèr, a on son es soldats? Bèri amics dejà an deishat eth pòble tà anar tara guèrra entà deféner ues idees, ues valors qu'es uns e es auti pensen que cau deféner. E, tà deféner era libertat, era patz e ues miehores condicions de vida, cau aucir, cau morir. Qué relatiu. Vertat?

Jo sò desesperat pr'amor qu'aguesta non ei era vida vidanta que voi tara mia família, tath mèn pòble, tà jo madeish...

Dia 27: Decision

Aué è prenut ua decision. Sabi perfèctament que non sò pro valent tà cuélher un fusilh e tirar a joeni coma jo que se ven obligadi a aucir. Mès, era valentia non la cau mesurar damb aquesta mesura. Qui ei mès valent, qui ataque o qui defen?

Jo voi deféner era mia vida e era dera mia família e vau a èster valent. Me n'anarè ben luenh de casa e deth pòble e tornarè quan aquest malur sigue acabat.

Dia 35: Valentia

Era lua ei en cèu. Me lhèui sense hèr tapatge. Maria dromís, la puni ena tèsta. Eth mèn hilh que sonque a tres mesi, plore, ... e care, semble que ja sap qu'ei important carar, que me'n vau en silenci mès que tornarè. Entri ena cramba des mies hilhes. Sonque an tres, sies e sèt ans. Son mainades e meriten ua vida plea de felicitat, non pas açò que les a tocat víuer. Les guardi damb tristesa, mès me'n vau.

Me cau partir encara qu'es lèrmes volguen que me'n torna tath lhet. Me meti eth tricòt e preni es quate causes que creigui mès de besonh. Les meti en morralet.

E era mia hemna? Qué ne pensarà Maria? La dèishi soleta. Te calerà èster brava e tirar endauant damb era familia, mès sò convençut qu'ei çò de miellhor que pogui hèr ara madeish. Se dèishi qu'es soldats se m'empòrten tara guèrra, serè condemnat a ua mòrt segura, e alavetz, alavetz òc qu'aurè deishat a Maria soleta entà tostemp.

Malerosament, non sò jo qui a decidit qu'es òmes agen de lutar damb armes! E es paraules? A on son? Qué les a passat as òmes d'aguesta tèrra? Era violéncia se les a emportat? Com an deishat que passèsse? Que non demoren idees tà auançar sense violéncia?

Finaument, baishi enquiara grana pòrta de husta e, damb tota era tristesa deth mon, la barri darrèr mèn, en tot barrar era pòrta ath mèn passat e daurint ua pòrta naua a un futur qu'encara non sabi se qué me portarà.

Era aventura a començat.

Net 35: Camin

Era aventura a començat, coma ja è dit adès, e damb era, ua net que non ei barrada. Era lua illumine es prats que coneishi benben. Preni eth camin que hèsqui cada dia e comenci a caminar sense saber tà on anarè, ne es dies que serè dehòra de casa. Dilhèu ua setmana? Un mes? Un an? Un maudit an? Sonque se creigui ena sòrt pogui díder que tot açò anarà ben, que non m'è enganhat en partir de casa. Mès, cèrtament, non sabi a on son es soldats, tanpòc en quina direccion va era guèrra. Auant pòt èster ua coma era auta. Creigui qu'escotè a díder en pòble qu'era armada guanhadora auance en direccion èst, e qu'es fòrces dera resisténcia van de pòble en pòble

en tot sajar de neurir era sua armada damb era fòrça des òmes mès joeni que, sense experiéncia en camp militar, sonque poderàn aufrir era illusion pes idees qu'an de deféner. Aquiu ei a on me tocaue èster a jo, mès non, era idea d'aucir gent me torne hòl.

Camini.

Camini e pensi se poderè tornar a veir aguesti arbes que tan coneishi e que m'an acompanhat tota era mia vida. Aguesti arbes que m'an vist a nèisher, a jo, ath mèn pair, e as pairs des mèn pairs. Demori damb tota era illusion deth mon qu'òc.

E ara, dèishi ara família e era tèrra. Mès, TORNARÈ!

Net 42: Es dies seràn es mies nets

Camini cada còp mès. Dèishi endarrèr es camps que coneishi, e eth mèn pòble. Era lum deth solei se comence a veir e me cau cercar un lòc tà passar eth dia amagat. M'è convertit en un traïdor, en ua persona qu'a de víuer amagada, luenh dera lum deth dia e des uelhs des persones.

È trapat ua còva de pastors a on poderè passar eth dia, damb era pòur e eth dobte de que non sigue tanben un lòc de refugi de soldats, demori que non.

Eth dia serà long, ben long. Aurè ores e ores entà pensar se qué harè es pròplèu dies o ben mesi; non gòsi díder ans. A compdar d'ara, es dies seràn es mies nets e es nets es mèn dies.

Net 43: Pèires en camin

È passat tot eth dia ena còva en tot pensar, e sincèrament, non è arribat a cap de conclusion sus çò que vau a hèr. Peth moment vau a seguir caminant cada net e vau a seguir cercant minjar e refugi tà passar eth dia.

Ara torne a arribar era net e me cau arrincar a caminar sense cap de pòsa. Me cau profiter es nets tant coma poga. Caminar tà on? Tà quin lòc voi arribar? Me demani constantament se tà on vau. Camini e camini ena direccion que me mèrquen es esteles. Camini pes camins sense saber se qué cauishigui e a on meti eth pè. Un còp viri ara quèrra, e un aute tara dreta. Dilhèu tornaria tath pòble se pensèssa tà on vau, atau que m'estimi mès seguir sense direccion. E auanci, auanci mès e mès. Veigui camps e camps de coitiu e bèth còp luenh, es lums de me sai se quin pòble. Contunhi d'auançar. Cada dia que passe trapi a mancar mès ara mia família. Coma deuen d'èster? Qué deuen pensar de jo?

Era hame m'empedís pensar e era set caminar, mès me cau seguir, pera mia hemna e pes mènhs hilhs. Tanben è de cercar minjar e aigua. È pèires enes sabates, pèires en camin. Mès jo, auanci.

Ja ges eth solei. Me cau pensar. Sò cansat, plan cansat. Trapi un arbe ben amagat ath hons d'un camp e decidisqui cochar-me ues oretes. Dormisqui damb era pòur en cada cellula deth mèn còs.

En desvelhar-me ja son es sèt, se comence a hèr de net e veigui qu'era sòrt a apareishut dempús de fòrça dies. A uns vint mètres deth lòc a on me trapi jo, pogui apreciar un pomèr damb pomes dera mesura dera mia man. Corri enquiar arbe en tot demorar que non sigue ua illusion optica. E, erosament, eth preciós arbe existís. Me meti sèt pomes en morralet e n'agarri ua que devòri ath moment. Ei doça, ja non rebreimbaua aquest gust, e me regali. Ara, sonque me manque trapar aigua, demori qu'era sòrt non se n'age anat un aute còp.

Evidentament ac a hèt, atau que m'acabi era pòca aigua qu'è e seguisqui caminat damb esperança de trapar-ne lèu. Ja s'a hèt de nets deth tot; me meti en marcha.

Net 64: Desorientat

Hè dejà vint dies que non escriui. Tot aquest temps que non è escrit è anat trapant minjar, aigua, refugi a on dormir e sustot jamès parar, tostemp caminant tà ua libertat que cada còp veigui mès fosca.

Era lua d'aquesta net ges ben polida e creigui qu'ei eth còp que mès illuminada la veigui, lèu lèu plea. Totun, jo sò mès desorientat que jamès en camin qu'è trigat.

Es lèrmes tornen e tornen tàs mènhs uelhs. Era tristesa ei evident. Non pogui parlar damb arrés, ne compartir çò qu'è en morralet. Tanpòc pogui arrir damb es mènhs hilhs e estimar ara mia hemna. Ja non sai s'era decision que prení hè uns tres mesi ei endonviada mès, ara, sonque me cau demorar qu'òc perque ja non è ua auta opcion.

M'embrembi de còp de que sò un traïdor! Se me'n torni tà casa, era preson que me demore segur, e damb era, era mòrt. Es lèrmes non m'ajuden ne me servissen tad arren, en cap sonque è ua idea resumida en un frasa:

Maudita guèrra, que hè qu'es òmes siguen malerosi!

Mèrqui aquesta frasa pr'amor que sai que jamès, volga o non, la desbrembarè.

Dia 81: Libertat

Eth solei, era lua....e, es paraules que non gessen. Sò atrapat, tot ei blanc e nere. E pendent eth dia, mentre obsèrvi coma es abelhes vòlen en libertat, decidisqui que me'n torni. Torni tà casa entà víuer en soletat e amagat, sense lum e segurament sense paraules, ne punets. Mès en casa, apròp des mènhs, vedent coma creishen es mènhs hilhs e coma arrís era mia hemna. Trapi tant a mancar era sua rialha... Tot açò ac harè, mès en silenci. Ac è tot pensat. Mès de setanta dies de soletat dan entà pensar.

Es abelhes m'an parlat tà dider-me que me cau tornar. Dilhèu me sò tornat hòl, òc, mès creigui qu'ei mielhòr víuer amagat apròp de casa e observar ena distància d'uns mètres coma creishen es mèns hilhs, e poder dilhèu sénter es flaires coneishudes de casa que tant trapi a mancar, que víuer, s'ad açò se li'n pòt díder vida, caminant en tot húger d'un passat damb ua pòur interiora que jamès despareish.

Atau que viuerè ena bòrda de casa, dejós dera mia família e arrés ac saberà. Sonque era complicitat dera mia hemna me permeterà de hèr aquesta vida entre es animaus de casa. Es mèns companhs seràn eth shivau, es conilhs, es pores e es garies. Ad aquestes nautades, entà jo ei tot un privilègi gaudir de companhia, encara que sigue damb quate animaus estupids. Sò segur qu'eri non parlaràn pas deth traïdor. Arrés les escotarà. Qué ne saben es animaus des persones? Eri non an guèrres mès patissen era guèrra des òmes.

Net 84: Camin tà ua felicitat segura

Aguesti tres dies è estat arremassant tot er aliment qu'è trapat, è aumplint es dues botelhes d'aigua e m'è posat tot e mès. Quan comença eth viatge de tornada non voi parar enquia arribar en mèn destin. Tostemp en tot respectar era norma de viatjar de net, non sigue qu'ara me descurbisquen.

Dempús d'escríuer aquesta frasa, m'entren totes es pòurs qu'auia artenhut de controtlar. Atau que decidisqui viatjar damb mèns prudéncia que jamès.

Ja veigui eth camin de cap a ua felicitat segura. Com ei de net, comenci eth mèn retorn tà casa.

Dia 109: Flaira a pan

Ja arribi. Des d'a on sò ara madeish pogui sénter era veu des mies mainades, es plors deth mèn hilh e era flaira a pan que hè Maria.

Ei un dia de maxima felicitat tà jo. Dempús de non escriuer arren en tot eth viatge de tornada, è dubèrt eth diari e m'è metut a escriuer, non voi desbrembrar aquest dia per arren deth mon.

Era felicitat ei sonque a tres passi de jo.

Dia 111: Naua vida

Ja comence era mia naua vida. Era bòrda e eth corrau son era mia casa ara madeish.

Maria se metec a plorar quan entrè ager pera pòrta. Es mainatges non saben qu'er òme que viu ena bòrda caperat damb eth vestit antiabelhes ei sa pair, jo, atau que ja li è avertit a Maria que non mos podem punar ne abraçar. Qué pensarien es mainatges alavetz?

Me premanisqui un lhet damb era palha. È decidit que dormirè de dia. Pendent es nets, pensarè, escriuerè, observarè e minjarè. Non ei recomanabla massa activitat de dia. Es vesins poderien enténer era mia votz e suspectar que non è partit. Me poderien denonciar e serie era fin. Era fin tà jo e era fin tara mia familia. Pensi qu'ei melhor atau.

Aquesta net auem decidit damb Maria que baishe tàs tres dera maitiada e atau poderè abraçar-la, e gaudir dera sua companhia. Me poderà tanben explicar se qué passe en casa e com se defen tà poder dar de minjar ara mainadèra.

Sò dejà acostumat a demorar ena escuretat absoluta. Mès sò segur qu'era companhia des bèsties e poder sénter de bèra manèra ara familia me permet ua vida mès facila laquens dera vida nera deth traïdor en un país encara en guèrra.

Dia 122: Plors

Aué, en tot qu'es mainades èren ena escòla e era mia hemna a gessut a cercar lèit e bèra causòta mès entà minjar, è escotat a plorar ath

petit dera casa. Ploraue e ploraue. Sabia que me calie ignorar aqueri plors, tornar a dormir e demorar qu'arribèsse Maria. Sajaua de totes es manères de non escotar ath mainatjòt, mès eth ploraue cada còp mès. Non podie ne respirar des crits que hège. N'èra segur. Qué auia de hèr jo?

Se pujaua, eth mainatge qu'encara non parle, non poderie explicar qu'auie vist a sa pair. Ath delà, diderie que dilhèu ne sap qui sò. Ja è mès de quate mesi que decidí non collaborar damb era armada e víuer ua naua vida ena demora dera fin dera guèrra...

Eth segueie plorant, mès s'a parat de patac. Aquerò m'a hèt encara a patir mès. Qué passe? È compdat enquia dètz tà pensar un shinhau se qué hèr, mès er incomòde silenci segueie e jo non podia mès, atau qu'è pujat e è daurit era pòrta dera sua cramba. Eth mainatge dormie tranquil, igual qu'eth dia que desapareishí. En aqueth moment èra jo eth que ploraua. Eth petit auie dubèrt es sòns uelhs blus coma iranges e meampaue damb tranquillitat. Eth mèn mainatge creish sense era mia companhia, e jo non pogui gaudir de moments que jamès se repetiràn!

Dia 123: Error

È cometut un gran error. Sabi qu'ara non poderè deishar de pujar tà casa, com un lairon, sense hèr tapatge, quan se trape en casa solet eth mès petit. Mès è decidit qu'a compdar d'ara ac harè ben caperat, encara mès, ath delà deth vestit me meterè tanben era careta d'apicultor que sonque pòrti quan es mainades jòguen en jardin. M'embrembi des abelhes que veigú aqueth dia en miei deth camp e que me digueren qu'auia de tornar tà casa, que non auie sentit caminar e caminar sense saber tà on anar, sonque tà esvitar era tragèdia de qu'es soldats me trapen e me pòrten tath front tà lutar sense saber se perqué.

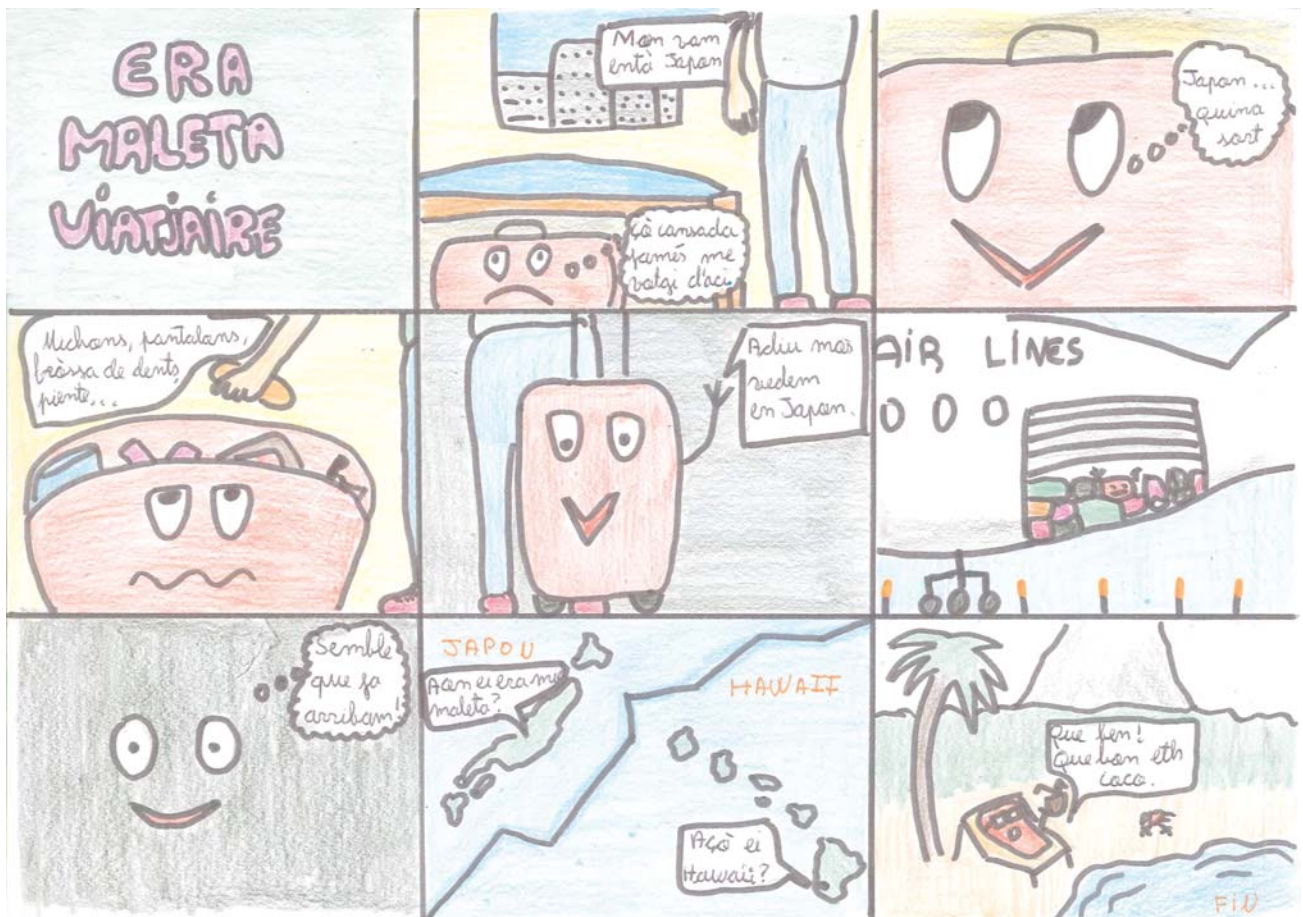
Ara sò en casa, en pòble, en ua boishòrla que me protegís dera vista des mèns hilhs e des vesins mèns curiosi, en ua bòrda qu'empedís era preséncia dera gent.

Dia 187: Esperança

È era esperança de qu'era guèrra acabe ben d'ora. Quauquarren me ditz que demore pòc tà que acabe aquesta malajadilha.

Es dies pòc a pòc tornaràn a èster dies e es nets seràn nets placentes amassa damb era mia família. Tot tornarà ara normalitat. Aquest diari s'acabarà e lo salvarè com un tresaur tostemp viu.

Ara sonque me cau demorar damb esperança era fin d'aquesta epòca tant dolenta ena mia vida.

Abel Moga

Aina Gutiérrez

Qüestion de vèrsi

Marc Pérez Gregorio

Finalista Narracion. Nivèu C

Son es sèt deth maitin e Jaime se lhèue coma tostemp tà anar a trabalhar. Ei dimèrcles vint-e-dus de gèr de 2001. I a un shinhau de broma e segur que pera tarde nheurà.

Jaime se lhèue e se vestís energicament pr'amor que sentís qu'aué pòt èster un gran dia. Dempús d'esdejoar, prepare eth morralet e se'n va a trabalhar.

Justament quan ges deth sòn pis e ges en carrèr, pense eth motiu peth quau aué pòt èster un gran dia.

Atau ei Jaime, ua persona que tot çò que passe peth sòn cap, ac pense un e un aute viatge. Non n'i a pro que li digue era gent que tot ei ben premanit, eth ac a de pensar toti es viatges que calgue tà poder èster ben.

Jaime ei un gojat de vint-e-nau ans. Non ei eth tipic òme naut mès tanpòc ei baishet. Poderíem díder qu'ei un òme d'estatura mieja, mès ei fòrça corpulent e damb ua resisténcia fisica importanta.

Soent pòrte eth peu fòrça cuert. Eth motiu? Eth ditz que se ve mielhor en miralh damb eth peu cuert, e sustot li agrade pr'amor que se lo talhe eth solet. I met era sua estona mès li reconforte hèr es causes peth sòn compde.

A es uelhs marroni e pòrte lentilhas pr'amor qu'a miopia des de ben petiton e opine qu'operar-se ei ua pegaria donques còste fòrça sòs e non ei garantit que te guarisquen entà tostemp aquera malautia des uelhs.

A era pèth fòrça escura com eth sòn peu, qu'ei nere nere.

Jaime ei un tipe a qui tostemp li a agradat de hèr espòrt, sustot eth restacat damb era montanha com ara er alpinisme, er esquí nordic, era BTI e tanben eth running. Coma aficions mès intellectuauas a era de liéger libres, veir pellicules e era mès importanta ena sua vida, era poesia.

Era poesia. E tant! Jaime ei un gran poèta e tostemp a desirat qu'era sua màger afeccion, sigue aquera, ua afeccion, encara qu'eth la considèra coma ua filosofia de vida a on pòt exprimir es sòns sentiments mejançant es estròfes, vèrsi, era analisi metrica...

Ei per açò que, fòrça viatges, arribe en casa cremat de trabalhar pr'amor qu'eth mon non lo compren. O ei eth eth que non compren ath mon?

Aquesta qüestion se l'a plantejada milèrs de viatges e n'a trapat fòrça de conclusions. Mès, eth tostemp a era sua pròpria tèsi que li confirme qu'encara qu'era vida se torne contra eth, eth a de seguir eth sòn camin e mantier-se enes sues idees.

Ena sua enfància, Jaime ère fòrça ridiculizat pes sòns companhs de classa. Ei probable que siguesse peth hèt de víuer en sòn mon e anar tostemp ara sua. Pendent era adolescència ei quan Jaime dauric ben es uelhs, mès i metec un shinhau de temps...

S'a de díder qu'ère un gojat brave damb era sua familha encara qu'a viatges tanpòc eri comprenien guaire era sua percepcion deth mon. Mès, s'estimauen fòrça.

Quan Jaime auec es catorze ans siguec eth moment en qué harguèc es sues granes amistats damb qui compartie sustot es gusti musicaus.

Eth temps passaue fòrça rapid entà Jaime. Eth ère content damb es sòns vèrsi, es sues amistats, es sues corses d'esquí nordic... Mès trapaue que li mancaue quauquarren: èster damb ua gojata.

Non se consideraue lèg, mès se repetie constantament qu'ère un tipe diferent as auti, un gojat que pensaue enes causes que hège, un gojat que i metie tota era sua dedicacion e constància en tot çò que li agradaue.

Per aquest motiu li resultaue fòrça complicat auer bones relacions damb es gojates dera sua edat, pr'amor qu'eth pensaue que lo vedien pòc comun e qu'aquerò non serie viable tà ua futura relacion.

Mès, toti aqueri pensaments cambièren quan coneishec a Maria.

Maria ère ua gojata fòrça beròia, non massa nauta mès tanpòc massa baisha. Auie eth peu nere mès se lo tintaue d'un marron clar. De còs, Maria ère de constitucion normau mès fòrça desvolopada entàs sòns quinze ans. De cara ère fòrça beròia donques era sua rialha ère tan polida que quinsevolh òme que la veiguie, s'enamoraue ar instant.

Aquera rialha, passar un estiu damb era e es sòns amics e fòrça causes mès, heren que Jaime s'enamoresse de Maria. De petit, a Jaime li agradue bèra gojata, mès damb Maria siguec fòrça diferent ja qu'eth ja ère òme (non li mancaue guaire) e comprenie fòrça mielhor es causes des de qu'ère petiton. Jaime ère dispausat a èster tot eth temps que siguesse de besonh damb era, e atau èster completament erós en tot l'heuar-se cada maitin content e damb ganes de víuer

Justament, quan eth anaue a dar er important pas, eth contacte se perdec. Concrètament quan comencèren eth cors. Eth hèt de ja non auer tant de contacte damb es amics e passar-s'ac ben e de non auer tant de temps liure, hec que Jaime ja non auesse aqueri sentiments tant grani per Maria. Evidentament, non se portauen mau, mès èren amics e arren mès. Aquerò li hec fòrça mau a Jaime pr'amor qu'en un moment, entada eth Maria siguec era persona mès importanta dera sua vida.

Sigueren moments durs. Maria ja non se n'arrie tant tamb eth, e qu'aquerò ada eth l'entristie pr'amor qu'ère çò que mès li agradaue d'era, a mès deth sòn compromís damb tot çò que pensaue e que non s'ac caraue jamès.

Es mesi passèren e ara fin Jaime e Maria tornèren a auer mès relacion, e tornauen a arrir amassa coma abans. Mès Jaime ac auie fòrça clar, ja arren tornaríe a èster com es mesi anteriors.

A compdar d'aquest moment cambièc era sua vision sus era relacion damb es gojates dera sua edat. En realitat, Jaime tanpòc se portaue mau damb cap de gojata maugrat que non trobaue en eres aquerò que desiraue...

Eth, com auem dit adès, volie èster erós damb ua gojata damb era que podesse víuer grana part dera sua joenessa e, sustot, en tot moment passar-s'ac ben e gaudir.

Jaime auie fòrça clar que non auie de cercar ua gojata que siguesse tant reflexiva e pensativa com eth. Eth ara auie de pensar com era màger part des joeni, atau ja non lo guardarien com un estranh qu'a un cap d'un òme de trenta ans e eth còs d'un joen de quinze.

Atau donques comencèc a gésser de hèsta e a èster mès integrat. Pòc a pòc artenehèc grani resultats e sustot, çò mès important, comencèc a passar-s'ac ben de vertat. Mès, per laquens, Jaime segueie en tot èster eth madeish, ac pensaue tot e segueie en tot escriúer vèrsi per plaser.

Es ans passèren e Jaime contunhaue gaudint dera sua joenessa. Cau díder tanben qu'auie es sues baishades emocionaus que li hègen a èster quauqui dies fòrça malenconiós e engüegiu pensant en tempsi passadi.

Tostemp auie estat un bon estudiant. Es ans passauen e contunhaue damb es sues bones nòtes, e mès quan, a compdar des setze ans,

deishèc d'estudiar era matèria que pendent dus ans li hège era vida academica impossibla, es matematicas, encara que Jaime ère un tipe qu'ac calculaue tot: es sillabas des vèrsi, es ores des sòns recorreguts, eth sòn materiau...

Açò passaue pr'amor que Jaime ja comencèc a escuélher es matèries que mès li agradauen: es lengües. Non ère estonant pr'amor qu'eth escriuie ua poesia en mieja ora, e ua narracion de sies planes en dues ores e mieja.

Atau donques, Jaime inicièc era carrèra universitària de Filologia Ispanica, ath madeish temps que corsaue era de Filologia Catalana pr'amor qu'es dues lengües li agradauen fòrça.

Es cinc ans d'universitat li passèren rapidament e eth s'ac passaue mielhor que hège quate ans. Ena ciutat i auie fòrça mès gent entà conéisher e compartir pensaments...

Es causes non auien cambiat guaire. Çò que mès trapaue de mens, ath delà dera sua familha, èren es sòns amics. Auie compartit moments plan erosi damb eri, tanben viuec moments mens boni. Ara fin, èren granes personas as que Jaime apreciaue fòrça.

Estudiaue ena Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Era vertat ei que non ère bric mau. Çò que mès l'estonèc siguec que i auie un corròp de gent a qui li agradaue era poesia e hègen concorsi entà superar-se literàriament.

Quinsevolh tipe de vint-e-un ans considerarie aquera gent coma pèga e que pèrd eth temps en tot compdar sillabas tà bastir quauques estròfes e sentir-se content. Jaime ac campaue des der aute costat, donques en aqueres «pegaries», eth podie estructurar eth sòn cervèth e atau compréner mielhor eth dia a dia, es experiéncias personaus viscudes e tot çò que se referie ara sua realitat.

Jaime, coma non, tanben gessie de hèsta. E ua net, sense encuedar-se'n, coneishec ua gojata de nòm Anna.

Jaime siguec damb pòques hemnes, mès totes èren beròies. Anna ère ua gojata plan beròia, damb ua expression faciau que transmetie fòrça de voluntat e ganes de contunhar tà deuant. Ère des gojates mès nautes qu'enquia ara auie coneishut. Es sòns uelhs èren de color marron clar com es huelhes des arbes ena tardor. En pòques paraules, Anna, entad eth, auie era constitucion fisica perfècta tà ua hemna.

Siguec ua connexion ben estranha e es dus aquera madeisha net, s' enamorèren. Jaime trapaue a Anna ua gojata plan interessanta pr'amor que s'interessau pes causes e ac pensaue tot coma Jaime.

Açò li agradèc plan donques jamès auie gessut damb ua hemna que s'interessèsse tant pes causes, ja siguessen de tèma politic, literari, societat...

Ac considerèc un prèmi ar esfòrç des ans passadi tà trapar a ua gojata sensata, atractiva e simpatica. Jaime observaue soent a Anna. Ada era tanben se li mercaue era expression de satisfaccion per auer trapat a un òme coerent, simpatic, plan fòrt fisicament e mentaument (eth fisic non ei çò de mès important, mès òc qu'ajude) e sustot intelligent e ben diferent ara rèsta des joeni dera sua edat. Encara que se coneisheren en ua hèsta un shinhau begudi, era conducta des dus ere fòrça diferenta ara des auti joeni, qu'an de besonh aqueres hèstes e béuer entà subervíuer.

Anna ère mès ben de sciéncias, estudiaue medecina ena madeisha universitat que Jaime. Eth sòn desir ère arribar a èster ua metgessa fòrça importanta, mès non per hèr-se famosa, senon tà poder guarir es malauties qu'era gent pòt patir, a viatges damb perillh de mòrt.

Eth vint-e tres d'octobre de 1993 heren un an amassa. Eth temps auie passat volant coma tostemp. E en passar ua setmana d'aqueth anniversari, arribèc ua situacion fòrça trista e ath madeish viatge curiosa.

Un dia se lheuèren es dus tàs sèt deth maitin entà estudiar. Es dus èren preocupadi. Er un desconeishie eth motiu der aute e non se dideren arren enquia qu'Anna trinquèc eth gèu:

-Jaime, m'ac è passat fòrça ben damb tu, mès creigui que ja auem perdut era màgia, ja non èm tant erosi com abans - li diguec a Jaime, encara dromit eth praube.

-As rason, ja non foncionam coma parelha, atau donques, demoram coma amics? -li preguntèc eth praube Jaime, damb ua terribla sòn.

-E tant Jaime! T'estimi...

Es dus se punèren e acabèren damb era sua relacion coma dues persones racionaus e madures.

Es dus contunhèren es sues pròpies vides. Es dus acabauen era carrèra aquera madeisha promocion e auien de preparar-se entà afrontar eth finau deth títol universitari.

Jaime non ère trist senon que ne treiguec ua conclusion fòrça importanta. Tot çò qu'agrade en aquesta vida ei efimèr, auem de víuer tostemp erosament pr'amor qu'es bromes pòden caperar en un instant ath mès beròi solei.

Arribèc eth catorze de Junh, finau des carrères de filologies, architectures, empresariaus e medecina.

Jaime se trapèc damb Anna. Parlèren ua bona estona en tot demanar-se er un ar aute qu'anauen a hèr d'ara enlà:

-A jo, Anna, m'an trapat un lòc de trabalh ena Cerdanha. Non ei ena Val d'Aran, en mèn territòri, mès ei ua bona ofèrta, era vertat.

-Guarda tu, jo vau tar Espitau de San Pau de practiques, tà préner experiéncia.

Creigui qu'es nòsti camins se separen Anna... Ua fòto de rebrembe?

-E tant!!

Es dus se heren ua fotografia amassa toti abraçadi.

Inconscientament, aquera fotografia demorarà tostemp en rebrembe dera ment de Jaime.

Mès non podie parar, eth madeish dia auie d'anar-se'n tà Puigcerdà tà començar eth sòn nau trabalh que consistie, basicament, en corregir tèxtes politics, de caractèr sociau, culturau e literari. Ath delà, escriuie ua petita cronica literària cada diuendres en ua revista de domeni internacionau.

Encara que semble un trabalh fòrça simple, a Jaime se li acumulaue eth trabalh. Mès, coma ère un òme qu'ac calculaue tot, se'n gessie pro ben, çò que li permetec passar er aprovat des dues prumères setmanes de trabalh e auer ja eth sòn nau contracte laborau.

Ara auie vacances enquiath dus de seteme. Volie anar tara Val d'Aran, territòri a on tot comencèc. Visitèc as sòns familiars e a bèri amics que rondauen per aquíu, quaquí d'eri se n'auien anat a víuer en un aute lòc...

Ac passèc ben, d'ua forma peculiara ja que se fixaue en tot, caminaue per a on caminèc cinc ans abans quan encara ère un vertadèr joen. Totes aquestes reflexions heren que Jaime se sentesse mau. Encara qu'eth i siguesse abituat, es darrères reflexions sigueren tan prigondes que lo deishèren tocat.

Constantament, eth sòn cervèth li repetie eth nòm de Maria. Se preguntaue com deuie èster, com li anaue tot. Inconscientament, dempús de ueit ans se tornaue a enamorar de Maria.

Ère com s'era Val l'auesse tornat aqueri sentiments qu'auec, ara en un còs d'òme format, entà viuer-les ath maximum.

Mès, eth sòn cervèth se negaue. Non, non podie, li barauen plen de causes peth cap e non vedie arren clar.

Decidic díder adiu a tota era sua família e amics que rondauen per aqui e anarse'n luenh tà desbrembar fòrça causes...Desbrembar fòrça vivéncias personaus e sentimentaus entà poder rebrembar aqueri rèptes de quan ère un mainatge e que volie arténher quan siguesse gran.

Siguec eth moment de víuer ath maximum.Ja non pensaue sus era vida encara qu'escruiue plan, mès èren rimes damb un sentit ben satiric e umoristic. Comencèc a preparar-se de valent entà poder realizar es sòns qu'auec de petit. Toti eri èren laguens der espòrt que totemp auie practicat: er alpinisme. Non èren sòns ambiciosi com ara pujar tar Everest, mès òc que volie pujar tà quauques crestes importantes deth planeta que poderien èster eth Kilimanjaro, er Elbrus, er Aconcagua, bèth volcan, quauque tuc der Himalaia, hèr es tres mils deth Pirenèu...

Ac premanic tot. Ara trabalharie sonque entà poder estauviar sòs entàs viatges e aquera serie motivacion suficiente tà corregir es fautes de fòrça periodistes pègui que non sabien escriuer sense fautes quate linhas seguides...

Sentimentament, en aquera epòca se poderie díder que gaudie des sues nets de glòria...

Serie massa long narrar totes es anecdòtes des ascensions de Jaime mès, de ben segur que ne hec fòrça amistats entre es dus emisfèris...

Artenhec era màger part des rèptes que s'auie prepausat en sonque cinc ans. En acabar aquesti rèptes, decidic tornar tàs sòns inicis

aupinistes. Aquerò implicaue anar tara Val d'Aran, territòri de paisatges unics e inimitables.

Tot li anaue ben a Jaime e inclús, amics que hège un pialèr d'ans que non vedie, l'informèren que tornauen a passar er estiu ena Val d'Aran entà celebrar eth prumèr estiu deth sègle XXI.

Alavetz ei quan Jaime se retrobèc damb toti eri. Granes lèrmes d'emocion queiguèren des uelhs de toti. E en aquest confortable corròp d'amistat i ère Maria. Hège tant de temps que non la guardaue... Intercambièren guardades, mès non se dirigien paraules. Maria non paraue de guardar a Jaime, quauquarren cercaue...

Pendent es dues setmanes que sigueren amassa ena còlha, non parlèren guaire. Es tèmes principaus èren com li anaue a cadun, s'auien parelha,... Mès èren joeni! Auien de gaudir e hèr tot çò que se hè quan un ei joen...

Ei alavetz quan Jaime auec un aute còp sòrt. Maria auie vacances pendent er iuèrn e li comentèc qu'eth pròplèu iuèrn li agradarie anar a visitar-lo. A Jaime açò li dèc fòrça energia. Pactèren que Maria li escriuèria ua carta entà her-li a saber es dies qu'anaue a visitar era Cerdanha.

Eth dia vint-e-tres d'octobre de 2000 arribèc era carta de Maria en tot informar que serie des deth vint-e-dus de gèr enquiath vint de hereuèr deth pròplèu an.

Jaime acabe d'arribar ena sua oficina, tornam tath dia vint-e-dus de gèr de 2001.

Jaime aué trabalhe rapidament. Vò qu'arribe Maria e passar ua agradiua estona en tot mostra-li era localitat.

Tàs cinc dera tarde Jaime demore en tren a Maria que partís de Barcelona. Maria ei beròia com tostep, mès se li nòte un shinhau de tristesa ena sua expression.

-Qué tal Maria? Com estàs?- pregunte Jaime fòrça erós.

-Plan ben, e tu? Sò un shinhau cansada, podem anar tà casa tua a deishar er equipatge?

-E tant Maria, anem.

Arriben amassa en casa de Jaime, tota apraiada pr'amor qu'ara aurà ua naua convidada. Subitament e sense saber eth motiu, Maria comence a plorar...

-Qué te passe Maria? Ès ben?

-Òc Jaime, mès me trapi fòrça soleta en aquest mon, non sai se qué hèr... Manque pòc entà que ne hèsca trenta...

-Tranquilla, toti auem agut es nòsti problèmes... Non te'n hèsques, tot s'apraiarà.

-Gràcies Jaime, tu si qu'ès ua grana persona. T'è trapat tant a mancar... Testimi tant!

Es dus se guarden e Maria se lance enes braci de Jaime e li da un punet. Era net que passarien a continuacion jamès la desbrembarien. Era passion les conquistèc.

E ei atau com comence tot un aute viatge. Jaime e Maria demorèren amassa era rèsta dera sua vida, connectèren practicament en tot.

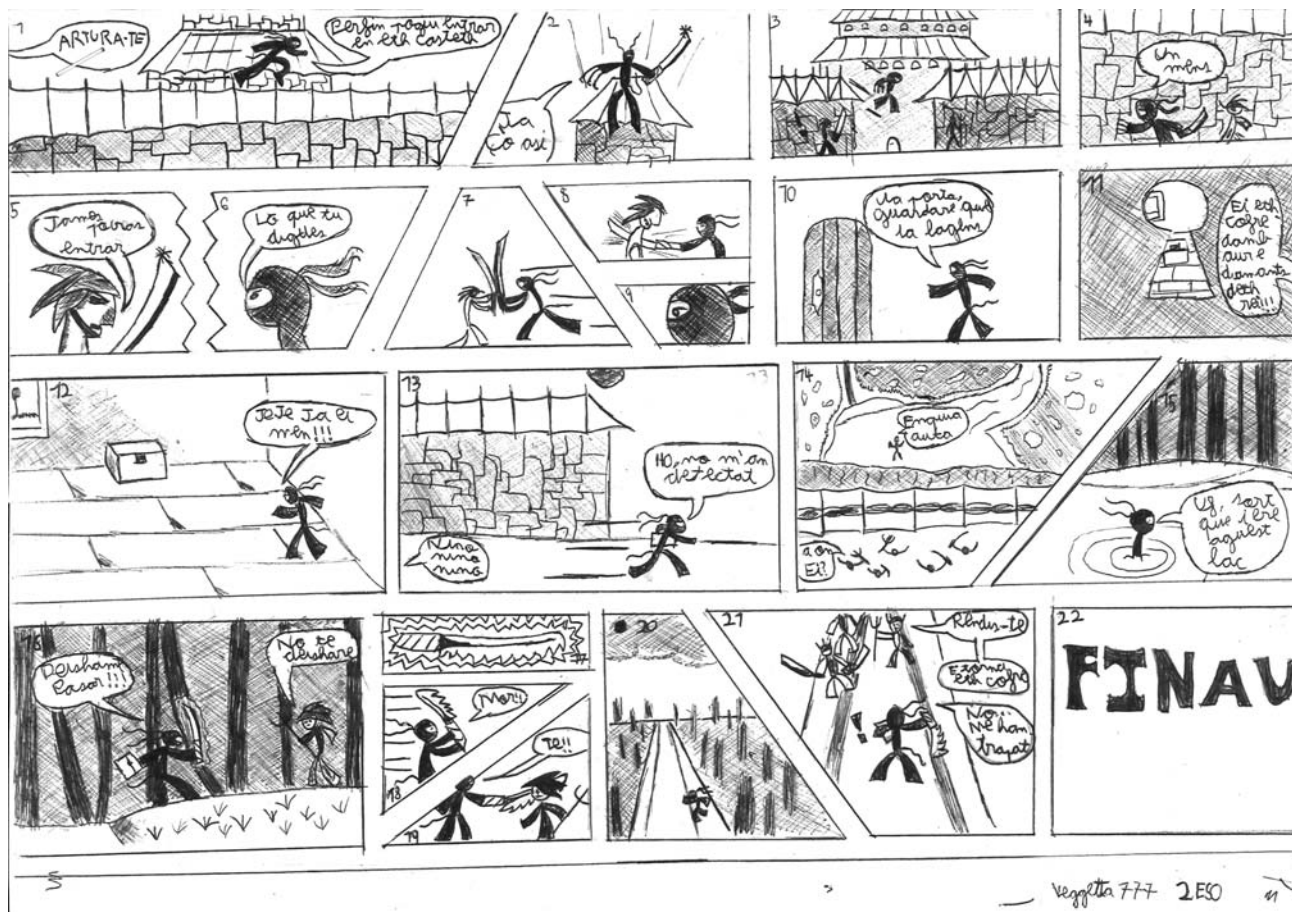
S'estimauen tant que decidiren víuer amassa entà atau víuer en perfècta armonia.

Es ans passen e tota era màgia contunhe com en aqueth vint-e-dus de gèr. E auent passat un an des d'aqueth dia tant important, Jaime se hè un petit present ada eth madeish. Escriu ua poesia entara hemna dera sua vida e ua petita narracion que jamès arrés la poderà veir.

Seishanta ans dempús

Aué Jaime mos a deishat e en sòn testament deishèc ben clar qu'otorgarie totes es sues òbres ara sua familha, en tot indicar concrètament dues òbres especiaus.

E ei aué coma jo, eth sòn arrèrhilh, vos è condat era petita narracion. Era poesia, entà un aute dia.

Dani Lema

Ivonna Piuma

Era legenda dera bòrda

Teresa Peña Mercadé

Prumèr Accèssit Narracion. Nivèu C

Eth solei ludie en tota era region. Ua petita broma hège acte de preséncia en un cèu blu jamès explorat encara per òme. Es carrèrs plens de gent indicauen qu'era temperatura ère bona ad aquera ora. Crits de mercadèrs sajant de véner es sòns productes contrastauen damb era tranquillitat e era armonia deth paisatge d'aquera petita val. Es cases uedes demorauen a qu'arribèsse era net tà poder tornar a recéber as sòns abitants. Eth dijaus se presentaue coma quinsevolh aute.

Ath finau deth carrèr major, ath cant der ajuntament, ua grana casa damb quate crambes, dues sales de banh, ua codina, un minjador e un gran pati, demoraue encara plea. Eth proprietari dera casa, eth senhor Jaume Penha e era sua hemna Ròsa, preparauen er esdejoar tàs sòns dus hilhs, Pèir e Maria. Eth senhor Penha, eth baile deth pòble, e era sua hemna, avocada, èren era família mès rica de tota Occitània e ac controtlauen tot: tèrres, propietats, bestiar... Es sòns dus hilhs de nau e dètz ans non èren justament es mès educadi deth pòble mès toti les respectauen. Pèir, un gojat de pèu marron, naut e ben plantat demoraue a qu'eth sòn pair li dèsse er esdejoar. Per contra, era sua fraia Maria, de peu nere, prima e plan responsabla se campaue en miralh tà aprovar eth sòn aspècte.

Ère dia de hèsta en toti es pòbles que formauen aquera petita, mès poblada val. Eth senhor baile auie de prononciar un discors en aunor ar ancian conselhèr defuntat hè un mes per un accident laborau, e era sua hemna auie d'èster aquíu per respècte ath sòn òme. Es dus mainatges, ja esdejoats, non auien arren a hèr e decidiren passejar peth bòsc de deuant de casa.

Portauen una bona estona quan, tot en un còp, un tapatge les hec a estranhar. Pèir, valent coma un shivalièr, non li dèc importància mès era sua fraia grana, Maria, se comencèc a espantar.

-Vòs díder que non ei eth tapatge d'un os, Pèir?

-Qué dides, pèga, jamès s'an trapat ossi en aquest bòsc -didec eth frair petit en tot trufar-se.

Donques qué ère aqueth tapatge?

-Eth vent, non sabes que tostemp hè vent ena val?

De patac un aute tapatge mès apròp se sentec ath miei deth silenci deth bòsc.

-Jo me'n vau d'aciu, Pèir. Com papa sàpie qu'auem vist a un os mos castigarà un an sense gèsser de casa.

-Campa tad aqui, ac ves? Ei ua bòrda, mos i podem posar ua estona enquia que pèrdes aquera pòur.

-D'acòrd, mès demori que non sigue d'arrés.

Caminèren cinc minutes e se plantèren deuant dera pòrta dera bòrda. Ère ben grana, auie dues plantes e un estable tàs animaus. Normaument non se'n veiguien de tant granes pr'amor dera naua lei, mès aquera ère ua excepcion. Campèren pera hièstra e vederen que non i auie arrés. Se decidiren a entrar. En hè'c, s'emportèren ua suspresa ja qu'eth huec ère alugat, era taula plea de minjar, eth fautulh auie dus libres ath dessus e, en pujar tara planta de naut, es lhets èren hèti.

- Ac as vist? -Didec Pèir emocionat -Jamès auia vist ua bòrda tant endreçada e polida. Ei melhor qu'era nòsta!

Baishèren tara prumèra planta e damb fòrça gana dauriren es plates deth minjar, sopa, tomates, leituga, carn, fruta. Tot ludie en aquera grana taula.

-Serie mielhor non minjar arren, pensa que se tornen es proprietari e ven que mos minjam eth sòn dinar, non seràn guaire contenti.

-Pensa tu tanben qu'es nòsti pairs son fòrça importants e non creigui qu'arrès sigue tan valent coma tà hèr-mos mau. -Didec Pèir.

-As arrason. Qué t'estimes mès prumèr, era sopa o era carn?

Es dus frairs minjauen com se non ac auessen hèt jamès. Dempús deth dinar, ja plei, se setièren en fautulh ath cant deth huec. Maria, pro estonada, li didec ath sòn frair:

-Tu jamès as escotat era legenda dera bòrda desapareishuda?

-Non, mès segur qu'ei ua pegarí. A tu qui t'a condat aquesta istòria?

-Me la condèc Joan er aute dia.

-Coneishent a Joan, segur que t'enganhèc.

-Donques jo creigui que non. Didie que hè fòrça ans en un bòsc dera val, ua pareilha bastic ua bòrda tà poder viuer-i tot er an, mès quan l'aueren acabada, patiren un gran accident damb un os. Eth baile, en aqueth moment ordenèc cercar aquera bòrda tà poder-se-la hèr sua mès jamès la trapèc. Conde tanben era legenda qu'era bòrda encara existís e er esperit des sòns proprietari encara i viu, mès jamès arrès l'a trapada.

-E tu t'ac cres? Non ves que Joan te didec ua mentida, s'inventèc aquesta istòria tà espantar-te, e tu te l'as creiguda.

-E s' ei vertat, aquesta bòrda pòt èster era dera istòria.

-Semble mentida que sigues mès grana que jo. Tu se vòs pensa qu'ei vertat e marcha tà casa, jo vierè en ua estona.

-Ath delà, eth tapatge qu'auem sentut dehòra semblaue d'un os. Açò me comence a hèr pòur. Pèir m'escotes?

Mès Pèir s'auie ben endromit en aqueth gran fautulh.

-Ja digui jo que dromisses mès qu'ua marmòta.

Dempús de dues ores dromint, es dus frairs se desvelhèren e aueren ganes d'anar a hèr un torn. Maria, non guaire convençuda, auie pòur de qu'er os encara siguesse en bòsc, mès eth sòn frair l'animèc e li didec que non. En gèsser dera casa, eth dia non auie cambiat, eth solei ludie, es audèths cantauen e non i auie ne tralha der os. Caminèren ua estona per aqueth immens bòsc quan de patac Maria didec:

-M'è descuedat eth chapèu tà protegir-me deth solei, auem de tornar.

-Guarda que ès descuedada, Maria! -didec eth sòn frair enfadat. Se tornam tard tà casa papa e mama mos castigaràn.

-As arrason, auem d'anar-i en tot córrer.

Correren çò de mès rapid que poderen e de patac arribèren en ua grana esplanada. Auien seguit eth madeish recorregut qu'adès tà anar a hèr un torn, mès aquest viatge era bòrda non i ère.

-Ès segur qu'auem hèt çò de madeish qu'abans? -demanèc Maria estranhada de veir qu'era casa non i ère.

-Òc, auem virat ena grana pèira nera e dempús auem contunhat tot dret enquiad aciu.

-Donques jo non veigui cap de bòrda per aciu apròp.

-Non ac enteni, aurie d'èster ací, ei impossible qu'age desapareishut.

En aqueth moment a Maria se li aluguèc era lum.

-Era legenda, Pèir! Non ves que i auem estat ua bona estona, dempús auem marchat e a desapareishut. Segur qu'ei era legenda dera bòrda encantada.

-Non digues pegaries Maria, es legendes jamès son vertat.

-Donques aguesta òc, tot coincidís Pèir: ua bòrda plea de minjar, sense proprietaris e que dempús ja non existís. Ei evident.

-Jo non m'ac creigui. Vam a demanar-li a papa bèra causa sus aguesta bòrda, e a veir se qué ditz.

Gesseran deth bòsc toti preocupadi pr'amor que non comprenien arren de çò que les auie arribat. Pèir auie en cap era legenda, mès Maria pensaue en sòn chapèu blanc e en castig que li queirie per auer-lo perdut. Ja laguens deth pòble e en direccion tà casa, es frairs se trapèren a Joan e li demanèren sus era legenda.

-Bona tarde Joan -didec Maria contenta en veir ath sòn bon amic.

-Òla frairs Penha, qué hètz en carrèr ad aquestes ores, es vòsti pairs ja son en casa.

-Òc, ara i vam, mès t'auem de demanar quauquarren.

-Endauant -didec eth maintage de dètz ans.

-Tu li condès era istòria dera bòrda desapareishuda a Maria, non?

-Òc, perquè?

-Tu l'as arribada a veir aquera bòrda?

-Non, mès un viatge un amic mèn la veigues e dempús, en anar-i toti dus, ja non i ère. Perqué ac preguntatz tot açò, non auratz vist era bòrda, non?

-Òc Joan, òc. Mès i auem tornat entà cercar eth mèn chapèu e ja non l'auem trapada -didec era mainada damb votz preocupada.

-Ei çò de madeish que li arribèc ath mèn amic. Me semble qu'era bòrda sonque apareish un viatge a cada persona.

-D'acòrd, gràcies Joan, mos vedem deman en estudi. Adiu.

-Adiu e corretz se non voletz qu'es vòsti pairs vos castiguen.

-Non patisques, tà deman.

En acabar era convèrsa, es dus frairs tornèren a córrer entà arribar lèu en casa. En arribar, es sòns pairs èren setiadi en fautulh en tot demorar-les. Non hègen guaire bona cara e Pèir e Maria se preocupèren per çò que les podie arribar.

-A on èretz? Aurietz d'auer arribat abans, sabetz quina ora ei? - Didec eth sòn pair damb votz seriosa e enfadada.

-Auem anat a hèr un torn peth bòsc e ara mo'n auem encuedat dera ora.

-Maria, e eth tòn chapèu? -demanèc Ròsa qu'auie fòrça suenh damb era ròba des sòns hilhs.

-Me lo è deishat en ua part deth bòsc e quan auem tornat, ja non i ère.

-Sabes çò que me costèc, un uelh dera cara, Maria! -Era votz dera senhora Penha ère cada viatge mès fòrta.

-Ac senti, Mama.

-Tornatz tara vòsta cramba, ja vos cridaram entà sopar.

Es dus frairs pugèren es escales toti tristi en veir qu'es sòns pairs èren tant enfadadi, mès eri credien que non auien hèt arren de mau. Quan èren ena sua cramba, Pèir se'n brembèc de demanar-li ath sòn pair se coneishie bèra bòrda en bòsc, e tornèc a baishar.

-Papa, te pogui hèr ua question aciu dehòra, se te platz? -Li demanèc eth sòn hilh petit respectuosament.

-Òc, ara vengui.

En gèsser, eth sòn hilh, lo demoraue setiat en fautulh marron dera saleta.

-Qué vòs, hilh?

-Er aute dia Joan me condèc ua legenda sus ua bòrda que desapareishec hè uns ans e que jamès s'a trapat. Tu sabes bèra causa sus aquesta istòria?

-È sentut bèra causa, mès jamès m'an interessat guaire es legendes.

-Donques aué Maria e jo l'auem trapada e mos i auem passat ua bona estona. Mès auem gessut entà hèr un torn e en tornar, pr'amor que Maria s'auie deishat eth sòn chapèu, ja non l'auem trapada. A desapareishut.

-Hilh, sò massa aucupat tà sénter jòcs infantils. Ja començatz a èster grani e non auetz de parlar sus aquestes pegaries. Pensa que sò eth baile d'aquest pòble e ara madeish sò pro preocupat per d'auti tèmes.

-Mès papa, l'auem vist, t'ac prometi.

-Ja n'i a pro, non voi sénter mès pegaries. Puja ara madeish tara tua cramba.

Pèir, fòrça trist en veir qu'eth sòn pair non li auie hèt cas, pugèc enfadat tath pis de naut, mès podec sénter coma eth sòn pair li condaue era istòria ara sua mair e que toti dus, plan preocupadi, pensauen qué podien hèr tà trèir deth cap aqueres causes as sòns hilhs.

-Ja podetz baishar -didec eth sòn pair.

Maria e Pèir baishèren rapidament entà non hèr enfadar mès as sòns pairs.

-Auem de parlar damb vosati sus ua causa. Èm preocupadi pera istòria que Pèir a condat a papa; ja auetz ua edat e non da ua bona imatge parlar sus aqueres istòries.

-Ac sabem mama, ei ua pegaria, non ac tornaram a hèr.

-Ac sabem, hilhs, per aquerò non gesseratz de casa enes tardes, vos demoraratz ací en tot hèr déuers e en tot ajudar en camp. Nosati sonque pensam ena vòsta educacion. Pensatz que quan nosati ja sigam mòrti, vosati eretaratz tot açò e auetz d'auer ua bona educacion tà èster mès poderosi que nosati ara madeish.

-Mès ara èm mainatges mama, e tanben auem de víuer era nòsta vida, córrer, jogar, arrir...

-Escotatz ara vòsta mair, ja ac auem decidit. E ara tornatz a pujar tara vòsta cramba.

-D'acòrd, entà deman.

Es frairs, encara mès enfadadi, pugèren tara sua cramba en tot córrer e sense escotar arren mès des sòns pairs, s'embarrèren ena sua abitacion e se cochèren en sòn lhèt.

-Non mos an escotat, m'estimaria mès víuer en aquera bòrda tan polida - didec Pèir.

-Jo tanben, perquè non pòden escotar-mos? Èm mainatges, non auem d'èster perfèctes.

-As arrrason, mès non auem arren a hèr peth moment.

Ath ser, eth senhor Penha encara pensaue ena istòria que li auie condat eth sòn hilh Pèir.

-Ròsa, tu jamès as escotat aquera istòria dera bòrda?

-Òc, mès non creigui que sigue vertat, non pensaràs qu'era bòrda ei reau?

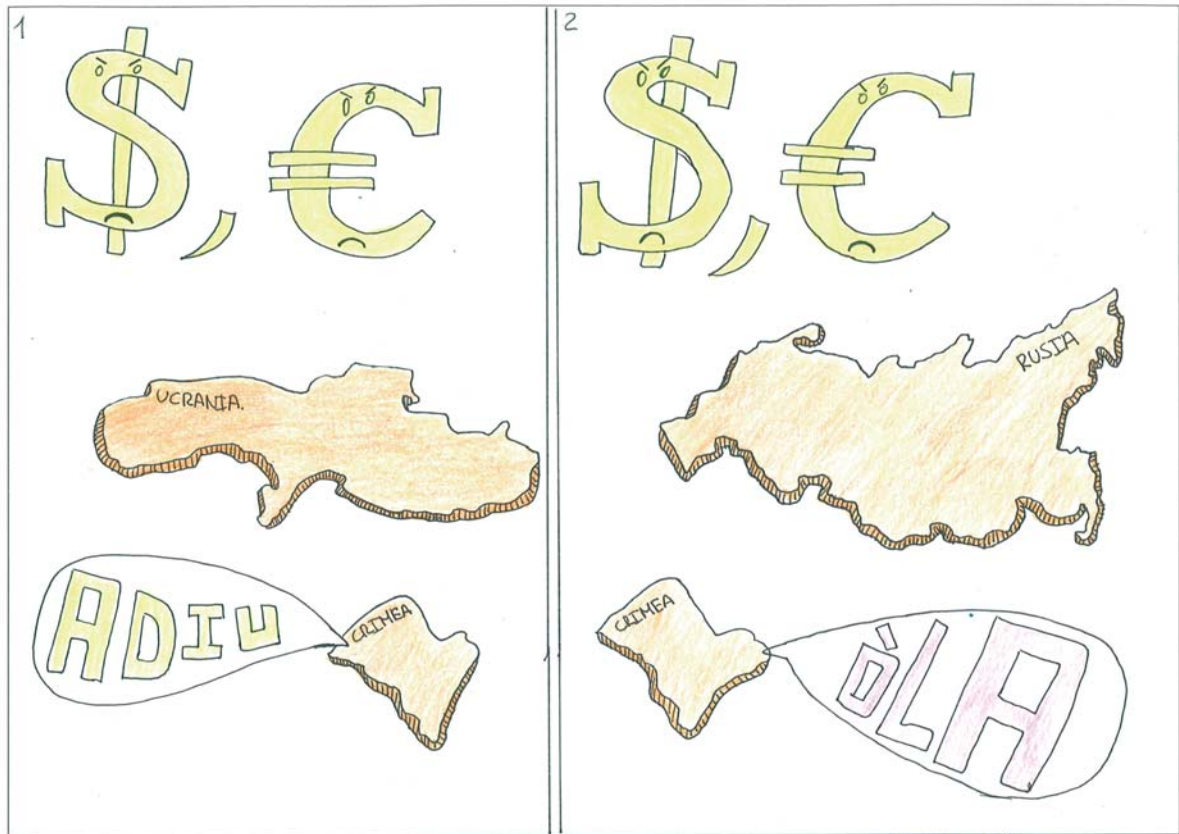
-Deman, demanarè as forestaus que cerquen aquera bòrda. Se la trapi, segur que serè eth melhor baile qu'a agut aquest pòble.

Pendent tot eth ser, era familha complèta pensaue ena istòria dera bòrda. Pèir e Maria parlauen sus qui i deuie víuer e coma podie desaparéisher.

-Demori que bèth dia pogam tornar a veir aquera fantastica e grana bòrda.

-Òc, jo demori que papa e mama mos entenen un shinhau mielhor e comprenen qu'encara èm mainatges.

Londeman, cap de forestau trapèc era bòrda, mès es dus frairs sabien qu'auien vist bèra causa e arrés les treirie aquerò deth cap. E conde condat, ja s'a acabat.

Judit Campàs

Maria Enseñat

21 de Març

Paula Berejano Caseny

Prumèr Prèmi Poesia. Nivèu A

Era sason que mès me shaute
ei era que ven dempús deth heired.
Quan se delís era nhèu
jo me trèigui eth chapèu.

Nèishen es huelhes e es flors
plees de flaires e colors.
Es pansauècs e es menines,
deisharàn es tèrres vestides.

Eth solei desvelharà
as cernalhes e as parpalhòles
e les veiràs a passar pes montanhas
e pes prats plan beròies.

Se tà Montgarri volesses anar,
pes pòbles de Naut Aran auràs de passar.
En Montgarri voleràs guardar eth bestiar
e era glèisa, entà acabar.

Poesia des sasons

Gustavo Alonso Cruz Ortuño

Finalista Poesia. Nivèu A

Era primavera,
era sason mès polida,
es prats cobèrts de flors
varietat de colors mos balharàn
e se potenciaràn quan
es bromes ploraràn.

Er estiu, quina calor!
ei temps d'engüejar-te o divertir-te,
temps d'anar tara plaja o piscina
e passar bones estones en companhia.

Era tardor,
sason multicolor.
Es huelhes des arbes se queiràn
e ua bona cocha deisharàn.

Er iuèrn,
sason der an mès heireda.
Temps d'acabar e començar un nau an.
De color blanc eth paisatge se vestirà
e força gent en gaudirà.

Aguestes son
es quate sasons der an.
Qu'eth paisatge
cambiaràn
ath long der an.

Era montanha

Mariona Miró Delgado

Prumèr Accèssit Poesia. Nivèu A

Era montanha m'agrada escalar,
còste fòrça en tuc arribar.
Quan ès naut, quin gòl!
Te sentes coma ua agla reiau.

M'agrada peth camin,
es floretes guardar,
conéisher eth sòn nòm
e eth sòn perfum flairar.

Non è pòur d'anar en bicicleta,
ne de dromir en ua tenda.
È pòur de trapar ua ossardeta
o un sanglièr enforonhat.

Òh!, vosates es mies montanhes,
que polides qu'ètz!
M'aumplitz de plaser,
quan enes vòsti arrius i cali es pès!

Qué ben s'està aciu,
tot ei plen d'auderets que hèn piu-piu!
Era mia amiga ei era natura,
tanplan que n'ei un tresaur.

Era contaminacion

Alba Aizpuru Gómez

Dusau Accèssit Poesia. Nivèu A

Ad aquesta contaminacion
non li dongui cap mès d'opcion
a toti ei que mos afècte
e non hèm arren ath respècte.

Eth hum ei d'un color gris
d'un color qu'ei fòrça trist.
Se l'as vist e non t'a agradat
lo poiries auer esfaçat.

Senon, eth mon semblarà mòrt
e arren serà d'un polit color.
Se tu vòs que sigue mielhor
apraia ara er orror.

Afècte ath mèn miei ambient.
Aquerò digui peth moment.
Se nosati volem cambià'c
comencem a ajudar dejà.

Açò non ei acabat
encara vam pera meitat.
Ei dolenta e pòt aucir,
non se'n vò anar d'ací.

Com la poiram parar?
En tot deishar d'enlòdir!
Saja d'anar caminant,
e non en coche contaminant.

Alícia

Álvaro Peremiquel Cerezuela

Prumèr Prèmi Poesia. Nivèu B

Alícia era mainada,
Anne era fraia,
Era gata Dinah
Qu'ei en braça.

Arbe huelhèr
Entà estudiar era leçon.
Non m'agrade bric.
Ai quina sòn!

Le veigui a passar
Non m'ac pogui creir.
Ei un conilh blanc
Que tostemp arribe tard.

Le vau a seguir
Deu èster divertit.
Ui quin horat
M'i vau a calar.

A desapareishut
Serà pera porteta.
Jo non passi cap
Beuerè dera ampolheta.

Petita,petita
Coma un mosquit.
Grana,grana
Coma un languit.

Es lèrmes, es lèrmes
Tan gròsses que van.
Aumplissen era sala
Qu'ei coma era mar.

Era aigua que seguís
Ara poiriè arribar
Tà perseguir ath conilh
Que me vò despistar.

Ena aigua dera mar
Me trapi uns amics.
Dado, era Mòrsa
Que va damb eth hustèr,
Es òstres curioses
Mos acompanhen tanben.

Damb toti eri
Sò en aute costat.
I a un bòsc escur
I vau a entrar.

Ei un, son dus.
Me vòlen enredar.
Son es dus frairs
Tararí e Tararà.

Aguest hum, aguesta flaira
Semble que bèth un hume.
Ei era eruga blua
Dessús d'un misharnon.
Ara ei tardor
Quan adès hège calor!

Camini, camini,
Non pogui parar
Aguest conilh blanc
S'a tornat a amagar.

Un aute gat
Aguest arridolèr
Camine tranquil
Jo le vigilarè.

Ua hèsta, quini crits
Semble un aniversari.
Me vau a convidar.
Eth pastís voi tastar.

Non, me sò enganhat
Hèsta de non aniversari.
En aguest parçan
Tot ei revirat.

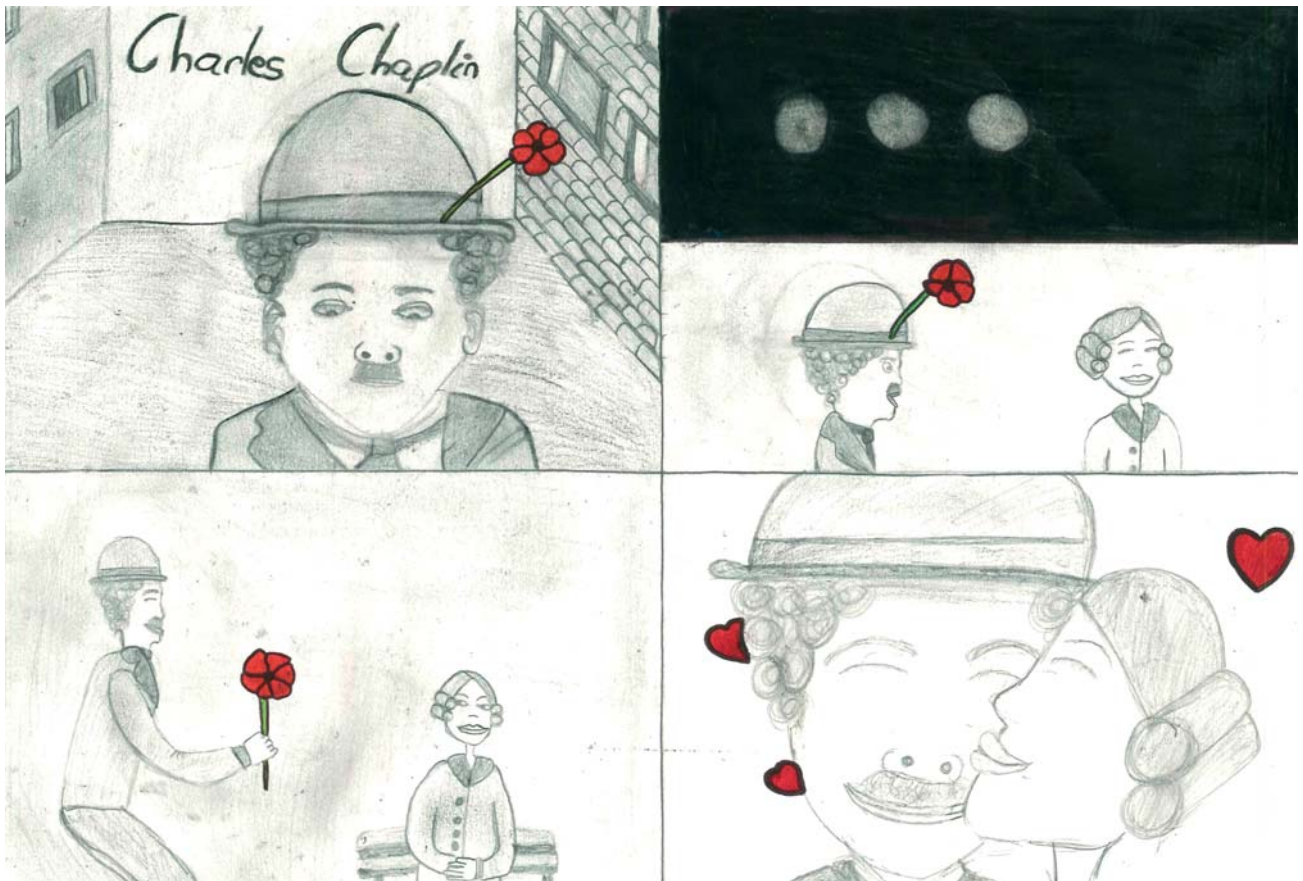
Era pòrta der arbe
Me conduís tà un jardin
De ròses blanques
Pintades per uns arlequins.

Quin jòc tant estranh
Flamencs coma paus.
Jògui damb era reina
Que s'acabe enfadant.

Era reina de còrs
E eth rei petitet.
Es sòns soldats pintors
Me vòlen hèr eth lhet.

Soniar e desvelhar-se
Córrer e arturar
Créisher e amendrir
De realitat o fantasia?

Tot aquerò te passarà
Se tath país des maravilhas vas.

Paula Boya

Raúl Manero

Temps entà tornar

Àlex Pintos Ané

Finalista Poesia. Nivèu B

Exiliat deth mèn país,
me'n vau tot trist.
Eth mèn pair me didec que me verie a cercar.
Mès cada còp qu'arribaue en Pònt de Rei
era gendarmeria non le deishaue passar.

Damb ua francesa me maridè
e damb era, ua família formè.
Mesi mès tard, m'arribèc un comunicat.
Mare auie mòrt e pare s'auie suicidat,
Ja ac pensaua jo, qu'ère temps entà tornar.

Des d'ací

Raúl Manero Díez

Prumèr Prèmi Poesia. Nivèu C

*Des d'ací, escriui aquesti febles e ambigús caractèrs,
Ja que funèsta tanca mos separe.
E es mies mans, gelades e quasi inèrtes,
Dediquen es sòns darrèri esfòrci ara escritura d'aquesti vèrsi.*

*Cada dia, naui e terribles afronts,
Hèn a quèir es murs, déjà febles, dera nòsta morau.
Era hame nòste infim inconvenient,
Qu'a toti damb era sua nera daga mos a d'aucir.*

*Es caròles des mainatges ja non son vermelhes,
Es sòns peus ja non luden.
Es darrèri e descoloridi rebrembes der aute mon,
Se honen, se remplacen e se desbremen.*

*Aqueri òmes que demoren deuant es letaues muralhes
En tot desirar era fortuna des sòns enemics,
E eth terror a escotar er escur tapatge des bales,
Perforant eth tòrs des qu'abans èren es sons amics.*

*Vengudi deth lunfèrn, en lunfèrn mos trapam,
A on era vida vau mens que quinsevolh causa
E privadi de toti es nòsti drets,
A on, de nosati s'apodèrè eth desir de tornar tara nòsta casa.*

Sabem qu'es lèrmes non servissen tad arren,
Que quinsevolh causa ei inutila,
Quan ena tuta dera mòrt te trapes
E arribe çò qu'ei inevitable, eth traspàs.

Des d'ací plori, des d'ací rebrembi,
Des d'ací morisqui, des d'ací desbrembi,
Des d'ací demori qu'aguesta net sigue era darrèra,
Des d'ací.

Des d'ací, non veigui, non senti, non escoti,
Ací morirè, e ací me desbrembaràs mès,
Des d'ací voi que prometes que jamès haràs çò que m'an hèt a jo,
des d'ací...

È pòur

Marc Pérez Gregorio

Finalista Poesia. Nivèu C

È pòur ad aguesta soletat e ja non sai qué pogui hèr.
Ja non existís felicitat en aquest mon qu'ei un papèr.
Me trapi com tostemps en tot pensar e compdi es batècs deth mèn còr.
Encara que luta, è perdut eth mèn gran tresòr.

È pòur qu'arribe era mòrt e que me pòrte tath sòn nin
pr'amor que quan èra jo viu auí pògui moments de sòrt.
Me conden es experiéncias qu'è de contunhar enquiath moment
en qué es mies vivéncias siguen com un beròi present.

È pòur a perder-me peth mon e que tota sensacion
provengue d'ua reflexion que non servisque entad arren.
Demori que tot vage ben, qu'era vida sigue un present
passant es ores escriuent, en tot redigir aguesta cançon.

È pòur a non lheuar-me mès e posar-me pensant en lhet,
en tot preguntar-me, qué a passat, qué è hèt? Açò ei un vertadèr estrès.
Se me cale eth nerviosisme ena mia sang heireda,
non ei qüestion d'egocentrisme, senon aguesta primauera...

È pòur qu'era societat damb eth pas des ans s'amòrte.
Eri tostemp t'an controilat, e encara t'impòrte?
Mès auem de pensar, toti amassa auem de lutar!
Mès eth demorat benèster, quauqui ans encara pòt tardar...

È pòur ara mar dera incertitud, qu'ei presenta tot eth dia.
Arren se ditz damb certitud, fòrça mens damb alegria.
Dilhèu era malenconia, enriquís ara saviesa,
Pr'amor qu'ei ua pegaria, auer tostemp tanta prèssa.

È pòur qu'era mentida age sentit ena vida
E que non existisque sentit, en tot çò qu'ara jo è dit.
S'era ment seguís dromida, e s'encara non ei guarida,
ei probable que dromint, eth mon sigue divertit.

È pòur qu'era distancia me hèsque pòc a pòc a perder-te.
È pòur qu'es mies vivéncias non existisquen de vertat.
È pòur qu'era gelosia guanhe ara amistat.
È pòur que tot s'acabe e que jamès poga veder-te.

Es riuades

Fran Nart Castet

Prumèr Accèssit Poesia. Nivèu C

Dempús d 'un iuèrn de fòrtes nheuades
e ua primauera damb ploques e temperatures elevades
eth dètz-e-ueit de junh ena Val d'Aran
auérem ues fòrtes riuades.

Era Hèsta d'Aran peth solei siguec acompanhada
e per fòrtes tempèstes ena vesprada.
Ena maitiada era alarma ja ère activada
e comence atau ua jornada desesperada.

Sirenes e pompièrs damb anades e tornades
mos hèn a suspectar dera dimension des riuades.
Era Garona entà França baishe desbordada
e dèishe ath sòn pas, impotència, dolor e era tèrra esquiçada.

A londeman, era situacion ja ère mès calmada
e des damatges era Val serà avalorada.
Persones evacuades, cases inondades: ua val estrocejada.
Mès, cap victima personau qu'ei era notícia mès celebrada.

Ara qu'es setmanes son passades
e fòrça es ores trabalhades
entà apraiar es damatges des riuades
encara podem veir zònes afectades.

E coma era fòrça dera natura non la podem parar
Mos calerà respectar per a on era aigua a de passar.
Entà qu'açò non se torne a repetir
Mos calerà veir a on vam a bastir.

Eth rapid an

Fatima Largo

Dusau Accèssit Poesia. Nivèu C

Eth solei escandilhe
era nhèu d'esperança.
Deman eth temps s'aplique
damb fòrça ena vida.

Eth cèu des contratemp,
hè a córrer bromes lentes.
Arrius plei de peishi,
que son apròp des arbes.

Eth tòn passat non veiràs,
mès eth futur qu'arribe....
Que dideràs que demorar
octobres heireds, canse.

Quatau mes des rapids ans,
non te tornarà es dies.
Eth còr escote es cèus,
que lentament cercaràs.

Eth heired tornejará
es arbes deth nòste temps.
Un aute solei luderà,
aué, en d'autes vides.

